

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE W LICZBACH

OPOLSKIE VOIVODSHIP IN FIGURES
IN THE YEARS 2016-2017

w latach 2016-2017

Opole 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Opolu, Opolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Opole, Opolski Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Sylvia Hulbój, Małgorzata Kania, Elwira Kunicka, Sylwia Lew, Danuta Michoń, Maria Mołodowicz, Wioletta Mulica

Kierujący

Supervisor

Janina Kuźmicka

Prace redakcyjne

Editorial works

Joanna Biernacka, Beata Dzierżanowska, Brygida Grzesiak, Joanna Sobiech

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Izabela Wieszczyk

Projekt okładki

Cover design

Jolanta Bardoń

Zdjęcie zamieszczone na okładce

Photograph on the cover

Zamek w Mosznej – fot. Andrzej Haczekiewicz

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://opole.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Spis treści Contents

Objaśnienia znaków umownych <i>Symbols</i>	4	Kultura. Turystyka <i>Culture. Tourism</i>	32
Skróty <i>Abbreviations</i>	4	Spółeczeństwo informacyjne <i>Information society</i>	34
Podział terytorialny <i>Territorial division</i>	5	Ceny <i>Prices</i>	35
Stan i ochrona środowiska <i>Environmental protection</i>	6	Rolnictwo <i>Agriculture</i>	37
Bezpieczeństwo publiczne <i>Public safety</i>	8	Przemysł i budownictwo <i>Industry and construction</i>	41
Ludność <i>Population</i>	9	Transport <i>Transport</i>	43
Rynek pracy <i>Labour market</i>	13	Finanse przedsiębiorstw <i>Finances of enterprises</i>	44
Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych <i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	17	Finanse publiczne <i>Public finance</i>	46
Gospodarstwa domowe <i>Households</i>	19	Podmioty gospodarki narodowej <i>Entities of the national economy</i>	48
Infrastruktura komunalna <i>Municipal infrastructure</i>	21	Wybrane dane o powiatach w 2017 r. <i>Selected data on powiats in 2017</i>	51
Mieszkania <i>Dwellings</i>	23	Województwo opolskie na tle innych województw w 2017 r. <i>Opolskie voivodship against the background of other voivodships in 2017</i>	54
Edukacja i wychowanie <i>Education</i>	25		
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health care and social welfare</i>	28		

Źródła danych Sources of data

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Agricultural Social Insurance Fund

Komenda Główna Policji
The National Police Headquarters

Ministerstwo Cyfryzacji
The Ministry of Digital Affairs

Ministerstwo Edukacji Narodowej
The Ministry of National Education

Ministerstwo Energii
The Ministry of Energy

Ministerstwo Obrony Narodowej
The Ministry of National Defence

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
The Ministry of Family, Labour and Social Policy

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
The Ministry of Interior and Administration

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
The Social Insurance Institution

Objaśnienie znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Znak #	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data should not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Official Statistics.</i>

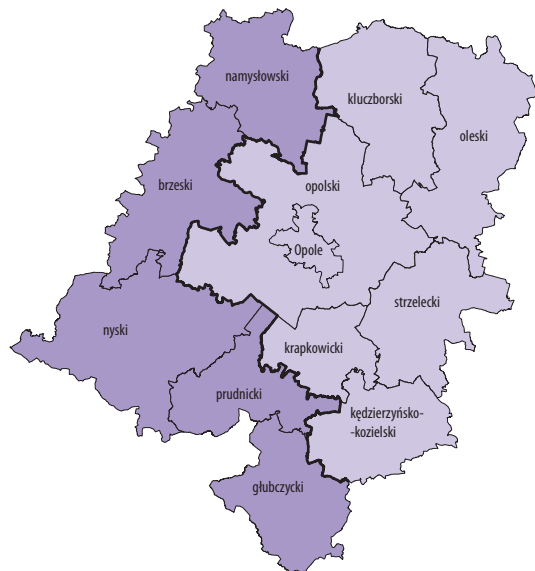
Skróty

Abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys. thous.	tysiąc thousand	t	tona tonne	hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
mln	milion million	km	kilometr kilometre	kWh	kilowatogodzina kilowatt hour
zł zl	złoty zloty	ha	hektar hectare	Gwh	gigawatogodzina gigawatt hour
szt. pcs	sztuka pieces	km ²	kilometr kwadratowy square kilometre	p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
g	gram gram	l	litr litre	ZUS SII	Zakład Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Institution
kg	kilogram kilogram	m ³	metr sześcienny cubic metre		
dt	decytona deciton	dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre		

**Podział administracyjny i powierzchnia województwa w 2017 r.
stan w dniu 31 XII**

*Administrative division and area of the voivodship in 2017
as of 31 XII*

Powierzchnia w ha	–	941187
<i>Area in ha</i>		
Podregiony	–	2
<i>Subregions</i>		
Powiaty	–	11
<i>Powiats</i>		
Miasto na prawach powiatu	–	1
<i>City with powiat status</i>		
Gminy	–	71
<i>Gminas</i>		

Podregion nyski

Subregion nyski

Powierzchnia w ha 409220

Area in ha

Powiaty: Powiats: – 5

brzeski
głubczycki
namysłowski
nyski
prudnicki

Miasto na prawach powiatu – —

City with powiat status

Gminy Gminas – 28

Podregion opolski

Subregion opolski

Powierzchnia w ha 531967

Area in ha

Powiaty: Powiats: – 6

kędzierzyńsko-kozielski
kluczborski
krapkowicki
oleski
opolski
strzelecki

Miasto na prawach powiatu – 1

City with powiat status

Opole

Gminy Gminas – 43

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (odpowiednio: o 58,8% i o 6,3%);
- wzrost o 0,4 p. proc. udziału powierzchni obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych w powierzchni ogólnej;
- spadek o 36,8% nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- a reduction in emissions of particulates and gases pollutants (of 58.8% and of 6.3%, respectively);
- an increase of 0.4 percentage point in the share of areas with special nature value under legal protection in the total area;
- a 36.8% fall in outlays on fixed assets for environmental protection.

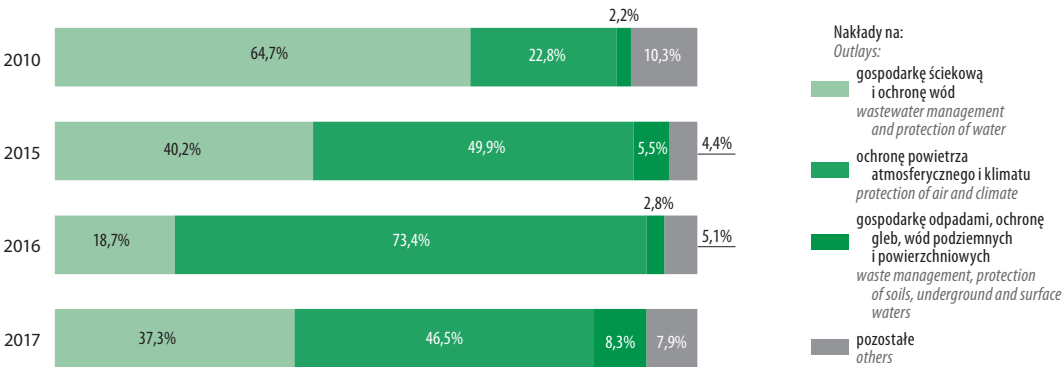
Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione (stan w dniu 31 XII)

Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII)

	2010	2015	2016	2017
Parki krajobrazowe	3	3	3	3
<i>Landscape parks</i>				
Powierzchnia ogółem w ha	62591	62591	62591	62591
<i>Total area in ha</i>				
w tym lasów	45745	45745	45745	45745
<i>of which forests</i>				
Rezerваты przyrody	35	36	36	36
<i>Nature reserves</i>				
w tym leśne	26	27	27	27
<i>of which forest</i>				
Powierzchnia ogółem w ha	893	937	939	946
<i>Total area in ha</i>				

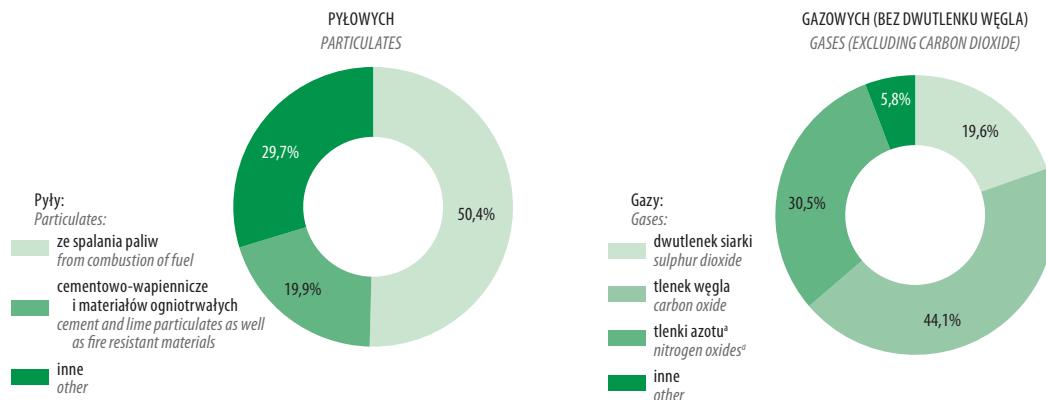
Struktura nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania (ceny bieżące)

Structure of outlays on fixed assets in environmental protection by directions of investing (current prices)

Struktura zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2017 r.

Structure of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2017

a W przeliczeniu na NO₂.

a In terms of NO₂.

Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza

Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

	2010	2015	2016	2017	
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza (stan w dniu 31 XII)	93	83	80	79	Plants of significant nuisance to air quality (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					of which possessing systems to reduce the emission of:
pyłowych	53	49	46	42	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	5	7	5	7	gases (excluding carbon dioxide)
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza na 1 km ² powierzchni ogółem w t:					Emission of industrial air pollutants per 1 km ² of total area in t:
pyłowych	0,3	0,2	0,1	0,1	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	7,0	5,0	4,7	4,5	gases (excluding carbon dioxide)
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Pollutants retained in pollutant reduction systems in % of pollutants produced:
pyłowych	99,9	99,9	99,9	99,9	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	71,2	71,6	61,7	73,7	gases (excluding carbon dioxide)

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

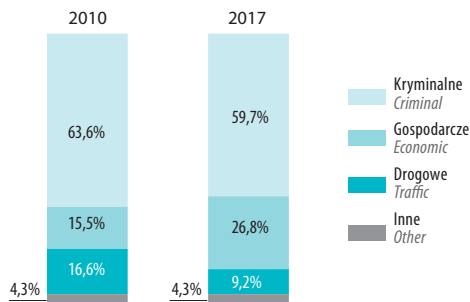
- wyższy wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję o 1,1 p. proc.;
- niższy udział przestępstw kryminalnych o 3,9 p. proc. i drogowych o 7,4 p. proc., a wyższy odsetek przestępstw gospodarczych o 11,3 p. proc.;
- mniej o 16,3% wypadków drogowych, a tym samym zmniejszenie o 18,3% liczby ofiar wypadków.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- higher rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police by 1.1 percentage points;
- lower share criminal offenses by 3.9 percentage points as well as of road of traffic by 7.4 percentage points and a higher percentage of economic crimes by 11.3 percentage points;
- less by 16.3% of road traffic accidents, and thus a 18.3% reduction in the number of their casualties.

Struktura przestępstw stwierdzonych przez Policję^{ab} w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według kategorii

Structure of crimes ascertained by the Police^{ab} in completed preparatory proceedings by categories

a W 2010 r. łącznie z prokuraturą. b W 2017 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a In 2010 including prosecutor's office. b In 2017 excluding punishable acts committed by juveniles.

Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję^{ab}

Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police^{ab}

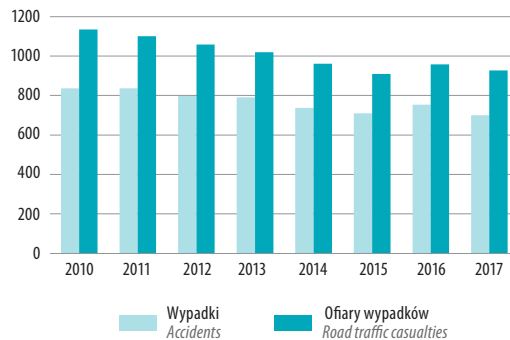
	2010	2015	2016	2017
		w %	in %	
Ogółem Total	73,0	65,8	65,5	74,1
w tym: of which:				
Kryminalne Criminal	59,7	55,2	57,5	62,6
Gospodarcze Economic	97,1	82,3	68,0	88,9
Drogowe Traffic	99,4	98,1	98,9	98,6

a W 2010 r. łącznie z prokuraturą. b Od 2015 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a In 2010 including prosecutor's office. b Since 2015 excluding punishable acts committed by juveniles.

Wypadki drogowe^a i ich ofiary

Road traffic accidents^a and their casualties

a Zarejestrowane przez Policję.

a Registered by the Police.

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

- zmniejszenie liczby ludności o 2,7%, spadek liczby urodzeń żywych o 0,9% i jednoczesny wzrost o 10,1% liczby zgonów;
- wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym o 20,5% przy równoczesnym zmniejszeniu się zbiorowości w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym (odpowiednio o: 9,4% i 7,0%);
- spadek zarówno zameldowań o 12,2%, jak i wymeldowań o 14,9% z pobytu stałego w województwie.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- population reduction of 2.7%, a decrease in the number of live births of 0.9%, and a simultaneous increase of 10.1% in the number of deaths;
- an increase in the number of post-working age population of 20.5% and at the same time a decrease in the number of pre-working and working age population (of 9.4% and of 7.0%, respectively);
- a drop in both, registering of 12.2% and cancelling registration of 14.9% for permanent residence in the voivodship.

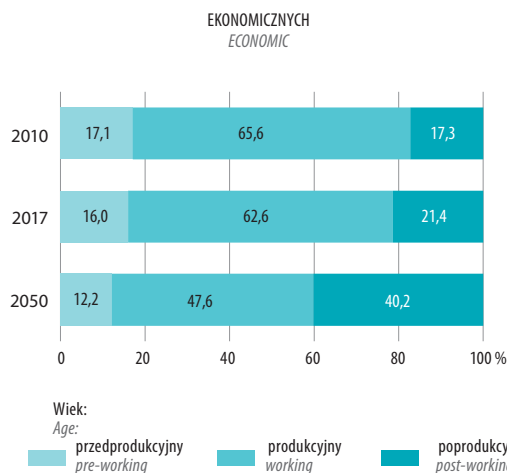
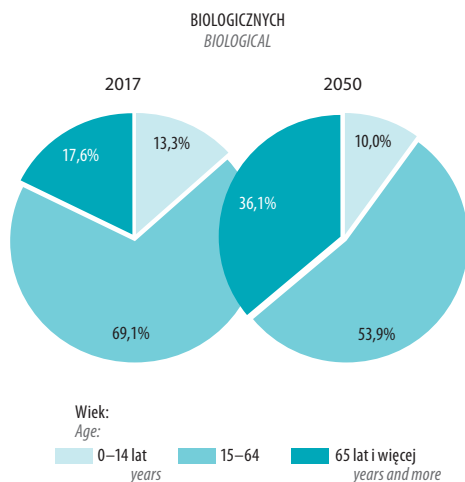
Ludność (stan w dniu 31 XII)

Population (as of 31 XII)

	2010	2015	2016	2017
Ogółem <i>Total</i>	1017241	996011	993036	990069
kobiety <i>females</i>	525440	514063	512607	511109
mężczyźni <i>males</i>	491801	481948	480429	478960
Miasta <i>Urban areas</i>	532927	517177	515006	522594
w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>	52,4	51,9	51,9	52,8
Wieś <i>Rural areas</i>	484314	478834	478030	467475
w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>	47,6	48,1	48,1	47,2
Ludność na 1 km² <i>Population per 1 km²</i>	108	106	106	105
Kobiety na 100 mężczyzn <i>Females per 100 males</i>	107	107	107	107

Struktura ludności według grup wieku (stan w dniu 31 XII)

Structure of population by age groups (as of 31 XII)

Ruch naturalny na 1000 ludności

Vital statistics per 1000 population

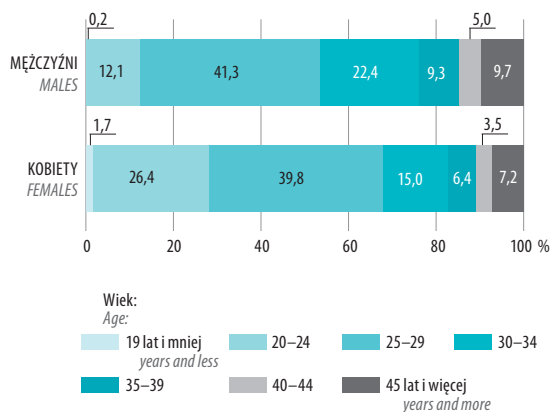
	2010	2015	2016	2017
Małżeństwa Marriages	5,6	4,9	4,9	4,8
Rozwody Divorces	1,5	1,7	1,4	1,6
Urodzenia żywe Live births	9,0	8,3	8,7	9,2
Zgony Deaths	9,7	10,5	10,1	11,0
w tym niemowląt ^a of which infants ^a	5,2	4,1	4,6	3,4
Przyrost naturalny Natural increase	-0,7	-2,2	-1,4	-1,8

a Na 1000 urodzeń żywych.

a Per 1000 live births.

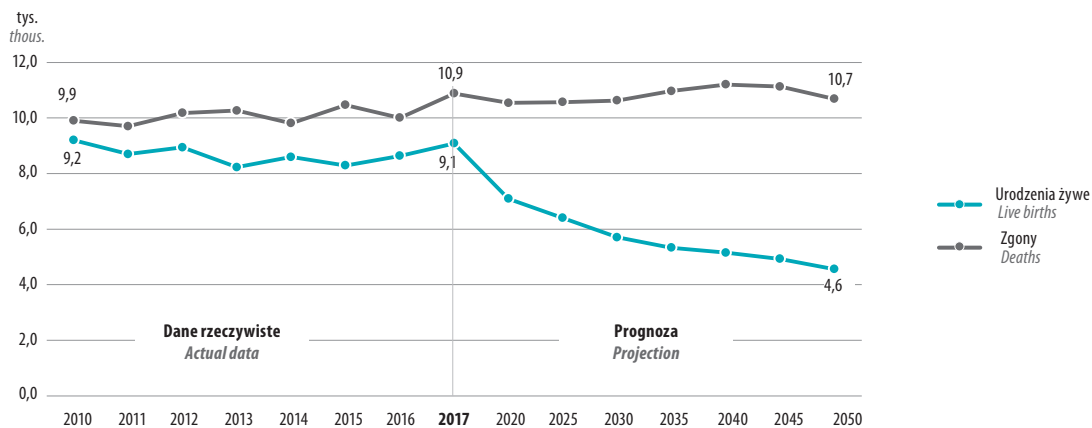
Struktura małżeństw według wieku nowożeńców w 2017 r.

Structure of marriages by age of bridegrooms and brides in 2017

Ruch naturalny ludności

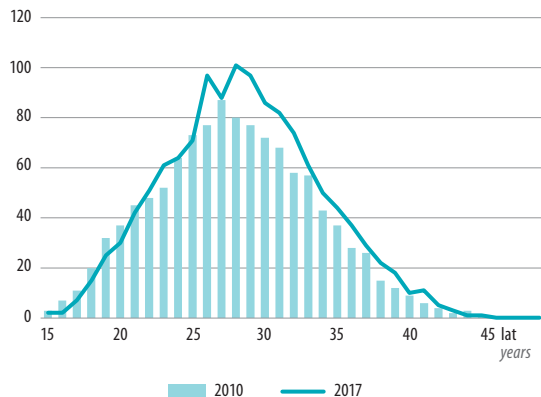
Vital statistics of population

Płodność kobiet

Female fertility

Liczba urodzeń żywych
na 1000 kobiet
Live births per 1000 females

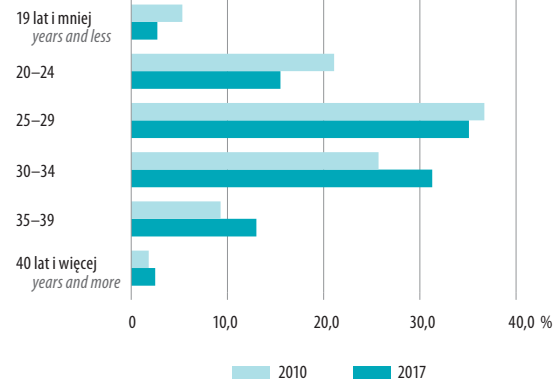

Struktura urodzeń żywych według wieku matki

Structure of live births by age of mother

Wiek:

Age:

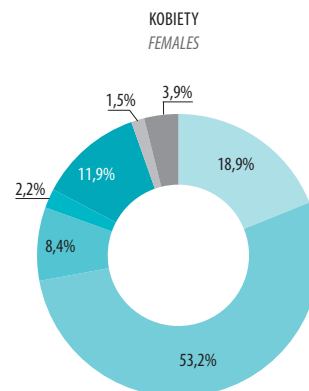
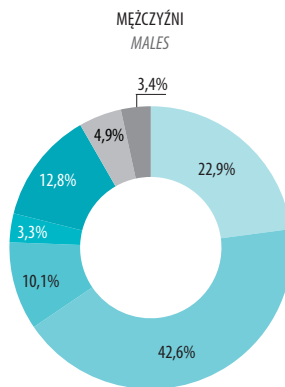

Struktura zgonów według płci i przyczyn^a w 2016 r.

Structure of deaths by sex and causes^a in 2016

Przyczyny:
Causes:

- nowotwory
neoplasms
- choroby układu krążenia
diseases of the circulatory system
- choroby układu oddechowego
diseases of the respiratory system
- choroby układu trawiennego
diseases of the digestive system
- objawy i stany niedokładnie określone
symptoms and ill-defined conditions
- zewnętrzne przyczyny zgonu
external causes of death
- pozostałe
others

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały

Internal migration of population for permanent residence

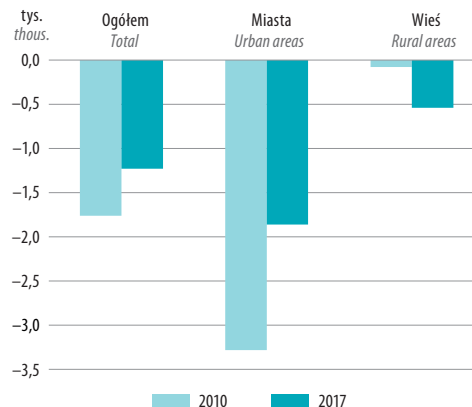
	2010	2015	2016	2017
Napływ^a Inflow^a	10428	9298	9007	9389
Z miast From urban areas	5752	4838	4654	4901
Ze wsi From rural areas	4676	4460	4353	4488
Odływ^b Outflow^b	11099	10108	9733	10134
Do miast To urban areas	5584	5127	5117	5437
Na wieś To rural areas	5515	4981	4616	4697
Saldo migracji stałej Net permanent migration	-671	-810	-726	-745

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

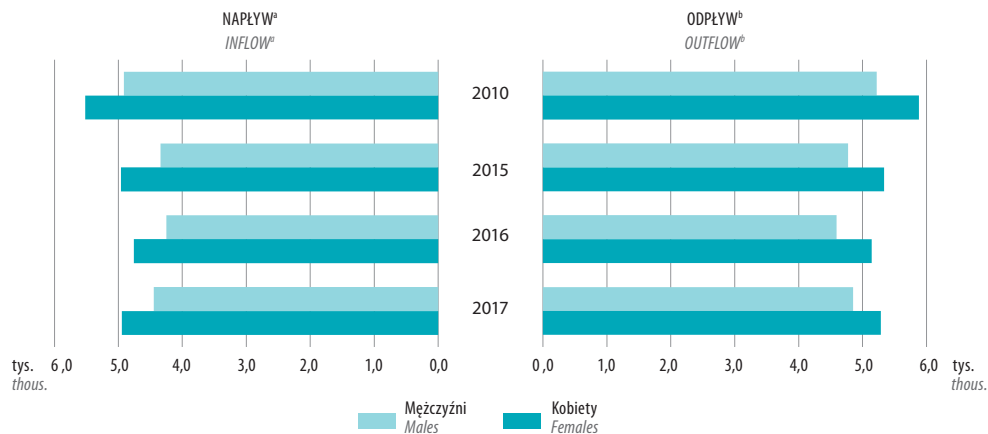
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

Net internal and international migration for permanent residence per 1000 population

Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci

Internal migration of population for permanent residence by sex

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

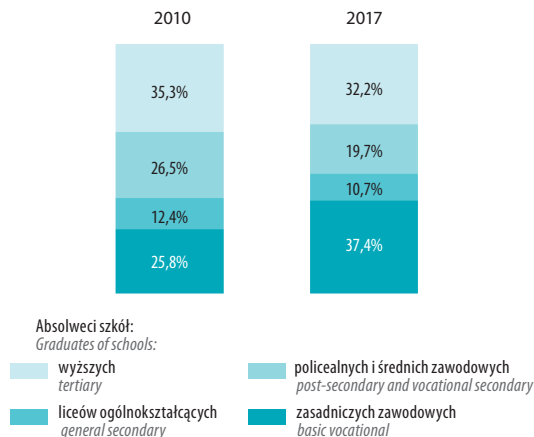
- wzrost o 4,8% liczby osób pracujących, w tym szybsze tempo wzrostu liczby pracujących kobiet niż mężczyzn (o 6,0% wobec 3,6%);
- spadek zarówno liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 46,6% jak i stopy bezrobocia rejestrowanego o 6,4 p. proc.;
- wzrost o 3,4 p. proc. współczynnika aktywności zawodowej oraz o 6,1 p. proc. wskaźnika zatrudnienia, a spadek o 5,4 p. proc. stopy bezrobocia – na podstawie BAEL.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- 4.8% increase in the number of employed persons, including a faster rate of increase in the number of employed women than men (of 6.0% compared to 3.6%);
- a decrease in both the number of registered unemployed persons of 46.6% and the registered unemployment rate of 6.4 percentage points;
- an increase of 3.4 percentage points in the activity rate and of 6.1 percentage points in employment rate, while a decrease of 5.4 percentage points in unemployment rate - based on LFS.

Absolwenci podejmujący pierwszą pracę

School-leavers starting work for the first time

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons and entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees.

Pracujący^a według wybranych sekcji (stan w dniu 31 XII)

Employed persons^a by selected sections (as of 31 XII)

	2010	2015	2016	2017	
Ogółem	203035	206017	211600	212728	Total
w tym kobiety	96876	100180	101806	102718	of which females
Sektor publiczny	83700	71342	71908	72045	Public sector
Sektor prywatny	119335	134675	139692	140683	Private sector
z ogółem:					of total:
Przemysł i budownictwo	79309	81299	83639	84825	Industry and construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^a , informacja i komunikacja	39180	39931	42082	43544	Trade, repair of motor vehicles ^a , transportation and storage, accommodation and catering ^a , information and communication
Edukacja	25920	26121	26307	26481	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16334	16790	16995	16809	Human health and social work activities

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

a By actual workplace and kind of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons as well as private farms in agriculture.

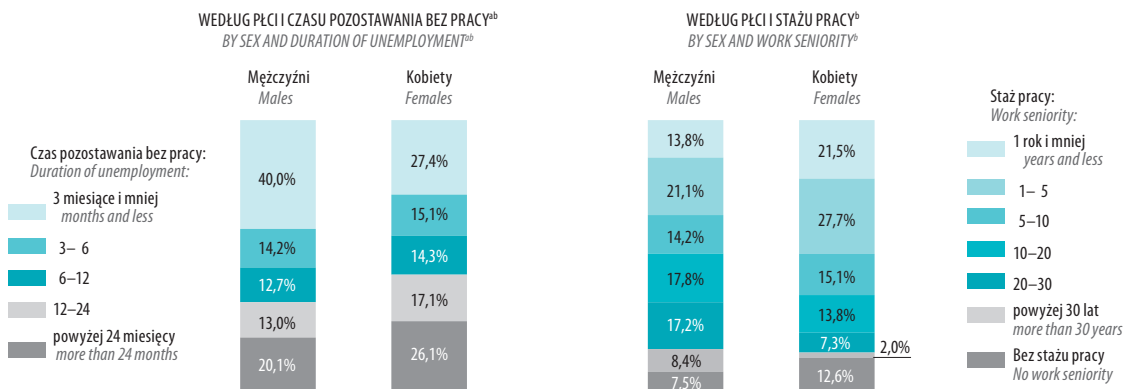
Bezrobocie rejestrowane (stan w dniu 31 XII)

Registered unemployment (as of 31 XII)

	2010	2015	2016	2017	
Ogółem	48775	36203	32419	26066	Total
mężczyźni	22974	16437	14400	11060	males
kobiety	25801	19766	18019	15006	females
z ogółem:					of total:
Zamieszkali na wsi	21721	16857	15039	11994	Living in rural areas
Dotychczas niepracujący	8969	4231	3544	2728	Previously not employed
Zwolenieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1634	1824	1499	1040	Terminated for company reasons
Nie posiadający prawa do zasiłku	41840	31421	28395	22674	Unemployed not entitled to benefit
W wieku produkcyjnym mobilnym (18–44 lata)	32356	21604	19287	15627	At working age of mobility (18–44 years)
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	11704	12459	12091	10142	Duration of unemployment above 12 months
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	13,6	10,1	9,0	7,2	The registered unemployment rate in %
Oferty pracy	1057	1642	2369	3387	Job offers
Bezrobotni przypadający na 1 ofertę pracy	46	22	14	8	Unemployed persons per 1 job offer

Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w 2017 r. (stan w dniu 31 XII)

Structure of registered unemployed persons in 2017 (as of 31 XII)

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np.: w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 pełnych miesięcy włącznie.

a From the date of registering in a labour office. b Class intervals were shifted upward, e.g., in the class 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to full 6 months were included.

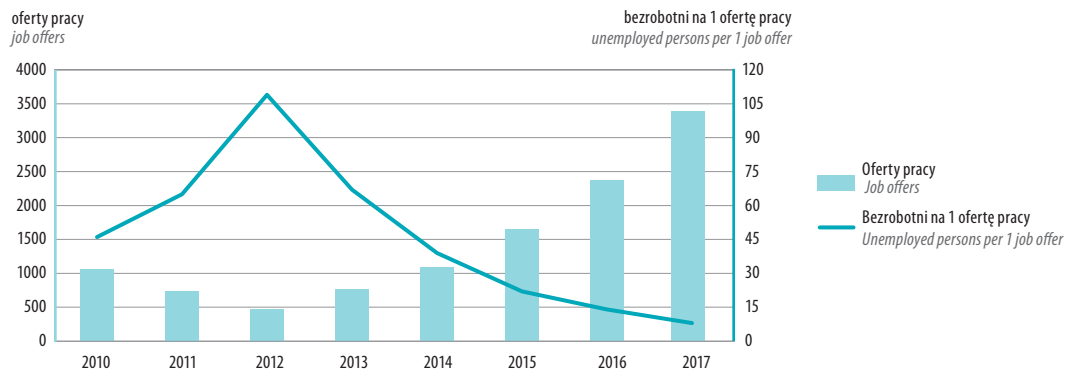
Bezrobotni zarejestrowani według wieku i poziomu wykształcenia (stan w dniu 31 XII)

Registered unemployed persons by age and educational level (as of 31 XII)

	2010	2015	2016	2017	
Ogółem	48775	36203	32419	26066	Total
Według wieku:					By age:
24 lata i mniej	10828	5079	4202	3131	24 years and less
25–34	13071	9435	8580	7094	25–34
35–44	8457	7090	6505	5402	35–44
45–54	10544	7074	5918	4834	45–54
55 lat i więcej	5875	7525	7214	5605	55 years and more
Według poziomu wykształcenia:					By educational level:
Wyższe	4383	4250	3872	3291	Tertiary
Policealne i średnie zawodowe	9704	6951	6299	5040	Post-secondary and vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	4950	3467	3156	2584	General secondary
Zasadnicze zawodowe	14318	10450	9139	7222	Basic vocational
Gimnazjalne i niższe	15420	11085	9953	7929	Lower secondary and lower

Oferty pracy oraz bezrobotni zarejestrowani przypadający na 1 ofertę zatrudnienia w 2017 r. (stan w dniu 31 XII)

Job offers as well as registered unemployed persons per 1 job offer in 2017 (as of 31 XII)

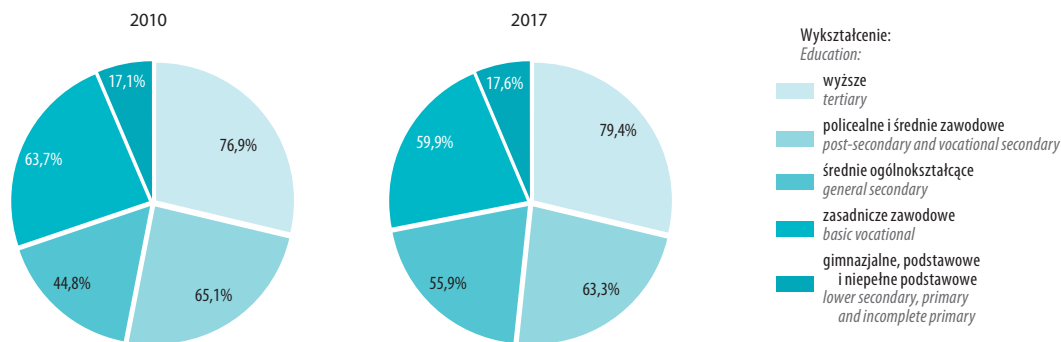
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale – na podstawie BAEL

Economic activity of the population aged 15 and more in IV quarter – on the LFS basis

	2010	2015	2016	2017	
Aktywni zawodowo w tys.	393	436	423	424	Economically active persons in thous.
mężczyźni	221	240	241	242	men
kobiety	173	196	182	182	females
Pracujący	358	412	405	409	Employed persons
mężczyźni	202	229	232	235	men
kobiety	156	183	173	174	females
Bezrobotni	35	24	17	15	Unemployed persons
mężczyźni	18	11	8	7	men
kobiety	17	13	9	8	females
Bierni zawodowo w tys.	350	365	339	328	Economically inactive persons in thous.
w tym mężczyźni	132	135	124	118	of which men
Współczynnik aktywności zawodowej w %	52,9	54,4	55,5	56,3	Activity rate in %
Wskaźnik zatrudnienia w %	48,2	51,4	53,1	54,3	Employment rate in %
Stopa bezrobocia w %	8,9	5,5	4,0	3,5	Unemployment rate in %

Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w IV kwartale – na podstawie BAEL

Activity rate of population aged 15 and more by level of education in IV quarter – on the LFS basis

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

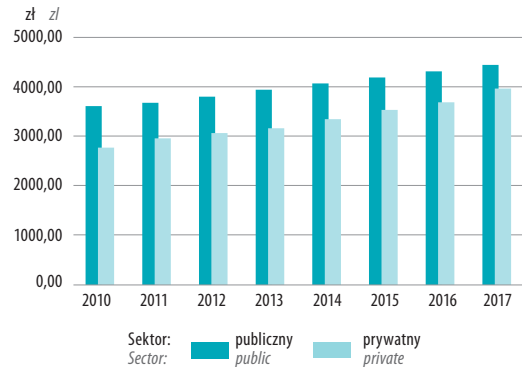
- wzrost o 32,1% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto;
- spadek o 7,2% liczby emerytów i rencistów, w tym o 5,1% pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS i o 20,0 % rolników indywidualnych;
- wzrost o 29,1% emerytury i renty brutto wypłacanej przez ZUS oraz o 23,1% emerytury i renty brutto rolników indywidualnych.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- an increase of 32.1% in the average monthly gross wages and salaries;
- a 7.2% decrease in the number of retirees and pensioners, including a drop of 5.1% in the number of those receiving benefits paid by the SIU and of 20.0% in the one of individual farmers;
- an increase of 29.1% in the gross retirement and other pension paid by the SIU and of 23.1% in the gross retirement and other pension of individual farmers.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a według sektorów własności

Average monthly gross wages and salaries^a by ownership sectors

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons and entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a

Average monthly gross wages and salaries^a

	2010	2015	2016	2017	
		w zł	in zł		
Ogółem	3137,29	3793,28	3927,04	4144,90	Total
w tym:					of which:
Przemysł	3133,71	3786,85	3973,78	4247,25	Industry
Budownictwo	2674,20	3416,19	3530,65	3746,27	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	2654,66	3335,30	3504,38	3793,51	Trade, repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa	2483,80	2990,62	3122,69	3374,60	Transportation and storage
Obsługa rynku nieruchomości ^a	3099,80	3682,19	3905,51	4135,57	Real estate activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3935,28	4577,35	4786,54	5005,91	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3335,95	4068,54	4092,20	4188,25	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3249,61	3691,11	3868,19	4087,30	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2856,39	3383,49	3439,56	3640,66	Arts, entertainment and recreation

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons and entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees.

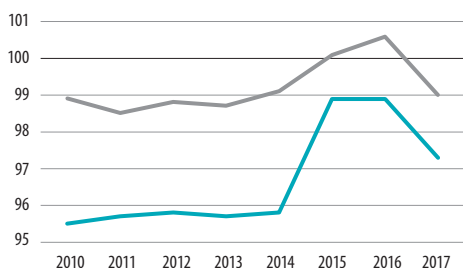
Emerytury i renty

Retirement and other pensions

	2010	2015	2016	2017	
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	215,6	201,8	202,5	200,1	Average monthly number of retirees and pensioners in thous.
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	184,9	176,2	177,2	175,5	receiving benefits paid by SII
rolników indywidualnych	30,7	25,5	25,3	24,6	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1560,14	1948,36	1985,35	2014,89	Average monthly gross retirement and other pension paid by SII in zł
emerytura	1637,13	2035,67	2070,22	2097,82	retirement pension
renta z tytułu niezdolności do pracy	1277,29	1593,13	1648,32	1645,13	other pension resulting from an inability to work
renta rodzinna	1417,10	1776,36	1800,32	1834,87	family pension
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1017,25	1245,08	1241,38	1252,02	Average monthly gross retirement and other pension of farmers in zł
w tym emerytura	1043,32	1267,07	1260,96	1267,17	of which retirement pension

Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów (rok poprzedni=100)

Indices of average monthly number of retirees and pensioners (previous year=100)

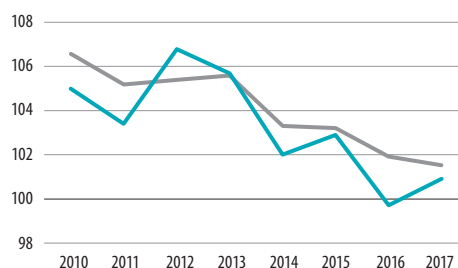
Emeryci i renciści:
Retirees and pensioners:

— z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
from Social Insurance Institution

— rolników indywidualnych
farmers

Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto (rok poprzedni=100)

Indices of average monthly gross retirement pay and pension (previous year=100)

Emerytury i renty:
Retirement and other pensions:

— z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
from Social Insurance Institution

— rolników indywidualnych
farmers

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

- wzrost o 35,1% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych;
- zwiększenie o 20,8% przeciętnych miesięcznych wydatków gospodarstw domowych na 1 osobę;
- wzrost udziału gospodarstw domowych posiadających m.in. zmywarkę do naczyń (o 13,6 p. proc.), komputer osobisty (o 10,3 p. proc.) oraz telefon komórkowy (o 8,1 p. proc.).

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- an increase of 35.1% in the average monthly, per capita, available income in households;*
- enlargement by 20.8% of average monthly, per capita, expenditures in households;*
- an increase in the share of households possessing, among others, dishwasher (of 13.6 percentage points), personal computer (of 10.3 percentage points) and mobile phone (of 8.1 percentage points).*

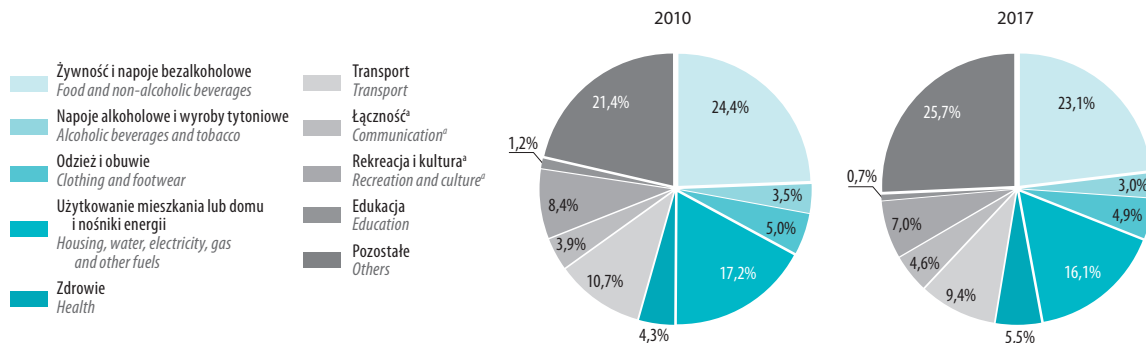
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Average monthly per capita available income in households

	2010	2015	2016	2017
	w zł		in zł	
Ogółem <i>Total</i>	1118,53	1288,74	1389,92	1510,73
w tym: <i>of which:</i>				
Z pracy najemnej <i>From hired work</i>	606,16	691,16	744,97	754,25
Ze świadczeń społecznych <i>From social benefits</i>	359,72	435,52	480,06	519,24
W tym dochód do dyspozycji <i>Of which disposable income</i>	1059,67	1233,27	1329,82	1442,50

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Average monthly per capita expenditures in households

Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs in households

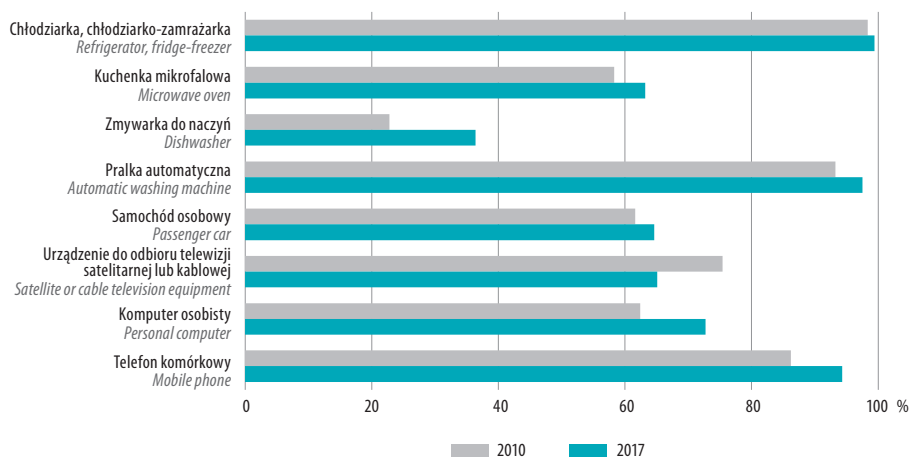
	2010	2015	2016	2017	
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	6,92	6,28	5,94	5,84	Bread and cereals in kg
Mięso w kg	5,60	5,25	5,06	5,19	Meat in kg
Ryby i owoce morza ^a w kg	0,40	0,27	0,29	0,28 ^b	Fish and seafood ^a in kg
Mleko ^c w l	3,16	3,15	3,04	3,01	Milk ^c in l
Jogurty w kg	0,63	0,46	0,53	0,49	Yoghurt in kg
Sery i twarogi w kg	0,93	0,83	0,89	0,82	Cheese and curd in kg
Jaja w szt.	13,23	12,51	12,55	12,23	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,41	1,29	1,21	1,19	Oils and fats in kg
Owoce w kg	3,60	3,72	3,69	3,72	Fruit in kg
Warzywa w kg	10,32	9,28	9,34	8,69	Vegetables in kg
Cukier w kg	1,10	1,06	0,89	0,93	Sugar in kg

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 10,22%. c Bez zagęszczanego i w proszku.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve food including coated food products, excluding canned fish. b Relative error of estimates exceeds 10% and amounts to 10,22%. c Excluding condensed and powdered milk.

Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w % ogółu gospodarstw domowych

Households equipped with selected durable goods in % of total households

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

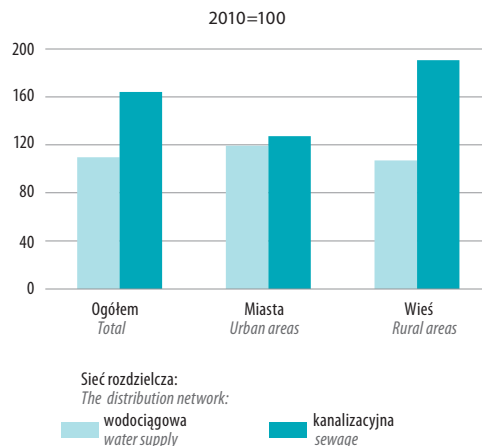
- spadek o 1,1% zużycia wody z wodociągów przez gospodarstwa domowe;
- zwiększenie długości sieci rozdzielczej kanalizacyjnej, gazowej oraz wodociągowej (odpowiednio: o 64,1%, o 23,5% i o 9,7%);
- spadek zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 odbiorcę w miastach i na wsi (odpowiednio: o 17,7% i o 7,3%).

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- a fall of 1.1% in water consumption from water supply system by households;
- an increase in the length of the sewage, gas and water supply distribution network (of 64.1%, of 23.5% and of 9.7%, respectively);
- a decrease in electricity consumption in households per consumer in urban and rural areas (of 17.7% and of 7.3%, respectively).

Dynamika sieci rozdzielczej wodociągowej i kanalizacyjnej w 2017 r.

Indices of the distribution water supply and sewage network in 2017

Wodociąg, kanalizacja i sieć gazowa (stan w dniu 31 XII)

Water supply, sewage systems and gas supply network (as of 31 XII)

	2010	2015	2016	2017	
Długość sieci rozdzielczej w km:					Length of distribution network in km:
wodociągowej	6809,6	7188,4	7316,5	7470,0	water supply
kanalizacyjnej ^a	3043,4	4749,4	4890,1	4995,6	sewage ^a
gazowej	1491,4	1707,1	1756,4	1842,0	gas supply
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.:					Connections leading to residential buildings in pcs:
wodociągowe	156623	166319	167188	164450	water supply
kanalizacyjne	73675	103648	107312	111394	sewage
gazowe ^b	38865	42687	43440	45162	gas supply ^b
Zużycie na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych (w ciągu roku):					Consumption per capita in households (during the year):
wody z wodociągów w m ³	29,2	30,0	29,9	29,7	water from water supply systems in m ³
gazu z sieci w kWh ^c	75,3	691,9	745,1	793,9	gas from gas supply network in kWh ^c

a Łącznie z kolektorami. b Mieszkalnych i niemieskalnych. c W 2010 r. w jednostkach naturalnych: m³.

a Including collectors. b Residential and non-residential. c In 2010 in natural units: m³.

Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych

Consumers and consumption of electricity in households

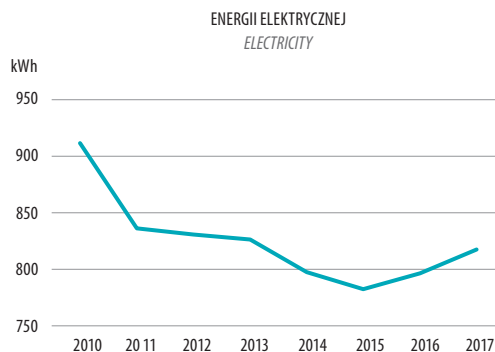
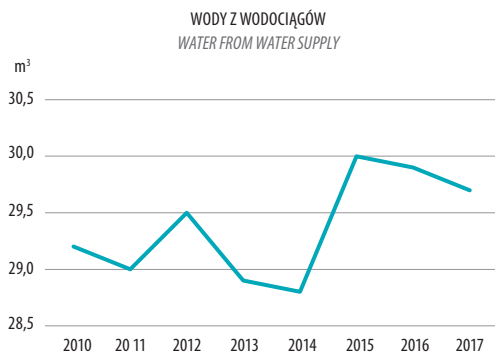
	2010	2015	2016	2017	
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	397,4	391,0	393,8	397,5	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	224,8	222,5	224,1	227,5	Urban areas
Wieś	172,6	168,5	169,7	170,0	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GWh	928,5	781,3	791,9	810,2	In GWh
miasta	470,2	380,1	384,5	391,6	urban areas
wieś	458,3	401,1	407,4	418,5	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	880,5	732,2	745,0	748,3	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	2091,6	1708,3	1715,7	1721,7	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2655,0	2380,7	2401,4	2461,4	rural areas – per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Zużycie na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych

Consumption per capita in households

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

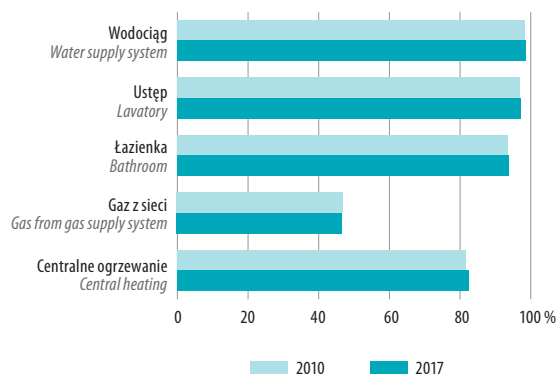
- mniej mieszkań oddanych do użytkowania o 6,9%;
- mniej mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie społecznym czynszowym oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (odpowiednio: o 79,7% i o 10,2%), a więcej w budownictwie indywidualnym o 3,5%;
- zwiększenie przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania oddanego do użytkowania o 1,3 m².

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- fewer dwellings completed by 6.9%;
- fewer dwellings completed in public building society as well as intended for sale or rent (by 79.7% and by 10.2%, respectively), and more in individual construction by 3.5%;
- an increase of 1.3 m² in the average useful floor area per dwelling completed.

Mieszkania wyposażone w instalacje^a (stan w dniu 31 XII)

Dwellings fitted with installations^a (as of 31 XII)

a Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a Based on balance of dwelling stocks.

Zasoby mieszkaniowe^a (stan w dniu 31 XII)

Dwelling stocks^a (as of 31 XII)

	2010	2015	2016	2017	
Mieszkania w tys.	343,9	351,8	353,4	355,2	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w mieszkaniach w tys.	1433,8	1472,8	1480,4	1488,8	<i>Rooms in dwellings in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	27311,6	28319,4	28517,9	28728,4	<i>Useful floor area of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna w zasobach:					<i>Average in dwelling stocks average:</i>
liczba izb w mieszkaniu	4,17	4,19	4,19	4,19	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :					<i>useful floor area in m²:</i>
1 mieszkania	79,4	80,5	80,7	80,9	<i>per dwelling</i>
na 1 osobę	26,8	28,4	28,7	29,0	<i>per person</i>
liczba osób na:					<i>number of persons:</i>
1 mieszkanie	2,96	2,83	2,81	2,79	<i>per dwelling</i>
1 izbę	0,71	0,68	0,67	0,67	<i>per room</i>

a Na podstawie bilansu.

a Based on balance.

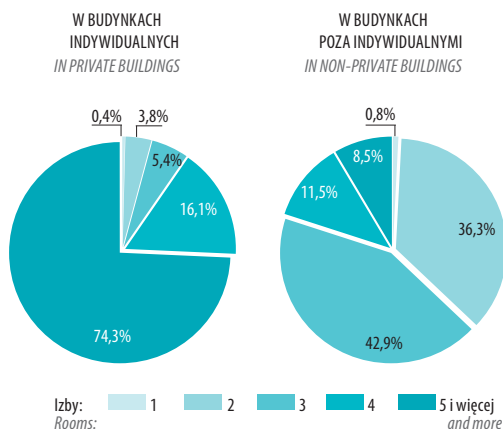
Mieszkania oddane do użytkowania

Dwellings completed

	2010	2015	2016	2017	
Mieszkania	2149	1723	1768	2001	Dwellings
w tym:					of which:
indywidualne	1334	1397	1300	1381	private
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	676	322	448	607	for sale or rent
spółeczne czynszowe	59	–	20	12	public building society
Na 1000 zawartych małżeństw	377	350	366	420	Per 1000 marriages contracted
Na 1000 ludności	2,1	1,7	1,8	2,0	Per 1000 population
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	244,7	225,4	219,6	230,5	Useful floor area of dwellings in thous. m²
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	113,9	130,8	124,2	115,2	Average useful floor area per dwelling in m²
Miasta	92,0	106,6	101,0	96,4	Urban areas
Wieś	149,5	152,3	148,7	140,5	Rural areas

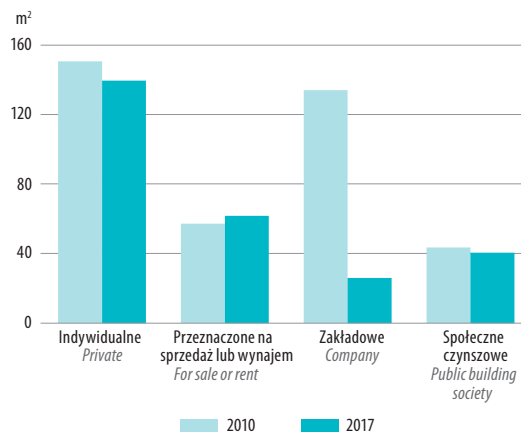
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według liczby izb w mieszkaniu w 2017 r.

Structure of dwellings completed by number of rooms in a dwelling in 2017

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania według form budownictwa

Average useful floor area per dwelling completed by forms of construction

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

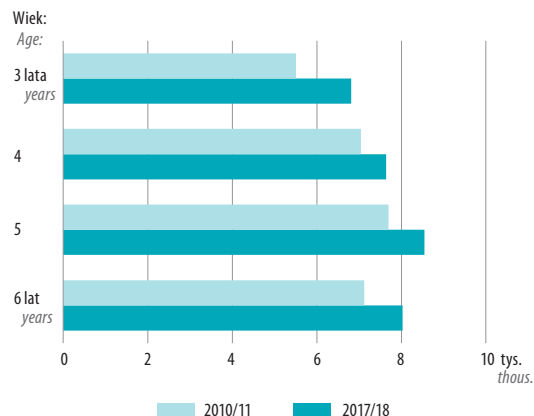
- wzrost o 11,4% liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego, w tym o 10,5% w przedszkolach;
- spadek liczby uczniów liceów ogólnokształcących (o 32,8%), techników (o 14,0%) oraz szkół policealnych (o 14,8%);
- zmniejszenie zarówno liczby studentów jak i absolwentów szkół wyższych (odpowiednio: o 48,7% i o 35,1%).

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- an 11.4% increase in the number of children attending pre-primary education establishments, including of 10.5% in nursery schools;
- a decrease in the number of students of general secondary schools (of 32.8%), technical secondary (of 14.0%) and post-secondary schools (of 14.8%);
- a reduction in both the number of students and graduates of higher education institutions (of 48.7% and of 35.1%, respectively).

Dzieci według wieku w placówkach wychowania przedszkolnego (stan na początek roku szkolnego)

Children by age attending pre-primary education establishments (as of the beginning of the school year)

Wychowanie przedszkolne (stan na początek roku szkolnego)

Pre-primary education (as of the beginning of the school year)

	2010/11 ^a	2015/16	2016/17	2017/18	
Placówki	454	471	477	484	Establishments
Przedszkola	343	361	366	374	Nursery schools
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	108	96	98	98	Pre-primary sections of primary schools
Punkty przedszkolne	3	14	13	12	Pre-primary points
Miejsca:					Places:
Przedszkola	28091	28425	29991	31051	Nursery schools
Punkty przedszkolne	60	408	440	412	Pre-primary points
Dzieci	28573	26734	30767	31828	Children
Przedszkola	25672	23966	27394	28363	Nursery schools
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	2847	2452	2974	3105	Pre-primary sections of primary schools
Punkty przedszkolne	54	316	399	360	Pre-primary points

a Bez placówek wychowania przedszkolnego w jednostkach wykonujących działalność leczniczą.

a Excluding pre-primary education establishments in the units performing health care activities.

Edukacja według szczebli kształcenia (stan na początek roku szkolnego)

Education by level (as of the beginning of the school year)

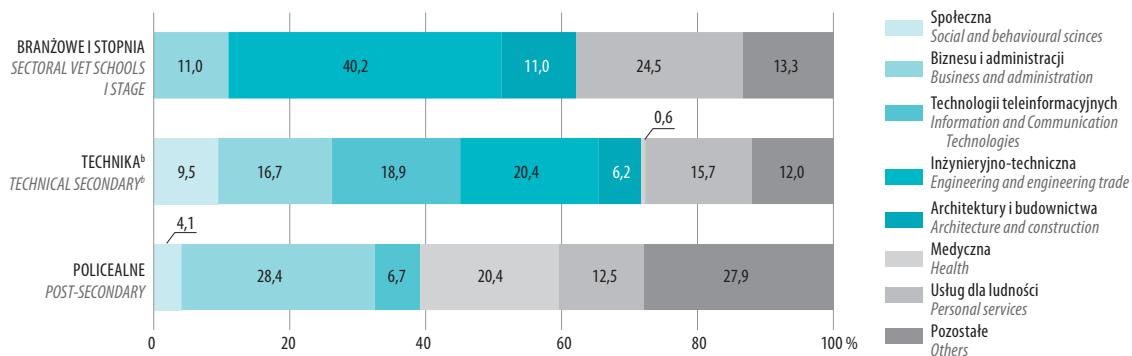
	2016/17			2017/18			
	szkoły schools	uczniowie i studenci pupils and students	absol- wenci ^a graduates ^a	szkoły schools	uczniowie i studenci pupils and students	absol- wenci ^a graduates ^a	
Szkoły:							Schools:
Podstawowe	397	50814	7803	419	58787	x	Primary
Gimnazja	179	24488	8430	70	16144	7979	Lower secondary
Specjalne przysposabiające do pracy	20	274	74	20	264	60	Social job-training
Zasadnicze zawodowe	46	5038	1700	x	3161	1473	Basic vocational
Branżowe I stopnia	x	x	x	45	1591	–	Sectoral VET schools I stage
Licea ogólnokształcące	103	13608	4780	99	12911	4495	General secondary
Technika ^b	57	13994	3211	55	13687	3232	Technical secondary ^b
Policealne	61	5340	1535	56	5306	1391	Post-secondary
Wyższe	6	20661	6736	6	19635	6967	Higher education institutions

a Z poprzedniego roku szkolnego. b Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a From the previous school year. b Including general art schools leading to professional certification.

Struktura uczniów szkół według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2017/18 (stan na początek roku szkolnego)

Structure of students of schools by narrow fields of education^a in 2017/18 school year (as of the beginning of the school year)

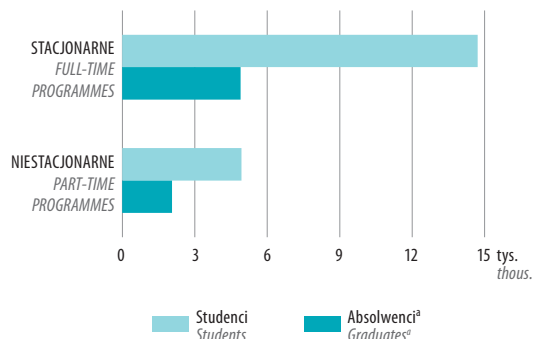
a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b Including general art schools leading to professional certification.

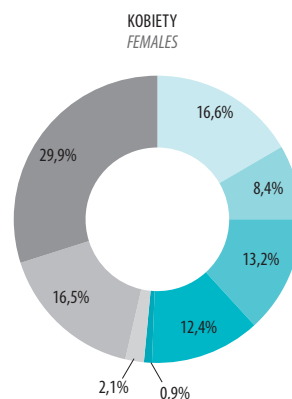
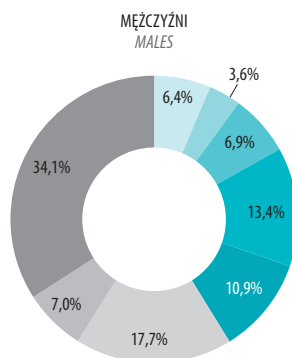
Szkolnictwo wyższe (stan w dniu 30 XI)*Higher education institutions (as of 30 XI)*

	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18
Szkoły wyższe <i>Higher education institutions (schools)</i>	6	6	6	6
w tym publiczne <i>of which public</i>	4	4	4	4
Studenci <i>Students</i>	38301	22946	20661	19635
w tym w szkołach publicznych <i>of which in public schools</i>	32369	20445	18510	17770
Absolwenci ^a <i>Graduates^a</i>	10729	7776	6736	6967
w tym szkół publicznych <i>of which of public schools</i>	8957	6677	5828	6197

a Z poprzedniego roku akademickiego.

*a From the previous academic year.***Studenci i absolwenci według systemu kształcenia w szkołach wyższych w roku akademickim 2017/18 (stan w dniu 30 XI)***Students and graduates of higher education institutions by educational system in 2017/18 academic year (as of 30 XI)*

a Z poprzedniego roku akademickiego.

*a From the previous academic year.***Struktura studentów szkół wyższych według płci i podgrup kierunków kształcenia^a w roku akademickim 2017/18 (stan w dniu 30 XI)***Structure of students of higher education institutions by sex and narrow fields of education^a in 2017/18 academic year (as of 30 XI)*

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

W 2017 r. w relacji do 2012 r. odnotowano m.in.:

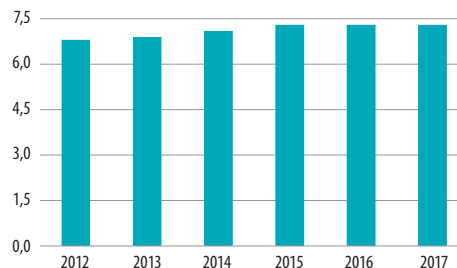
- spadek liczby udzielonych porad lekarskich o 2,8% oraz wzrost liczby porad stomatologicznych o 7,1% w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej;
- zwiększenie o 16,3% liczby domów i zakładów pomocy społecznej, przy jednoczesnym wzroście liczby miejsc oraz mieszkańców (odpowiednio: o 10,2% i o 6,8%);
- spadek o 5,3% liczby dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

In 2017, in relation to 2012, there were, among others:

- a decrease of 2.8% in the number of doctors consultations provided and an increase of 7.1% in the number of stomatological consultations in out-patient health care;
- an increase of 16.3% in the number of social welfare homes and facilities, with a simultaneous growth in the number of places and residents (of 10.2% and of 6.8%, respectively);
- a 5.3% decrease in the number of children in family foster care.

Porady udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej^{ab} na 1 mieszkańca

Consultations provided in out-patient health care^{ab} per capita

a Łącznie z danymi Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne); bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

a Including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. b Including consultations paid by patients (non-public funds); excluding consultations provided in admission rooms of general hospitals.

Placówki ochrony zdrowia (stan w dniu 31 XII)

Health care entities (as of 31 XII)

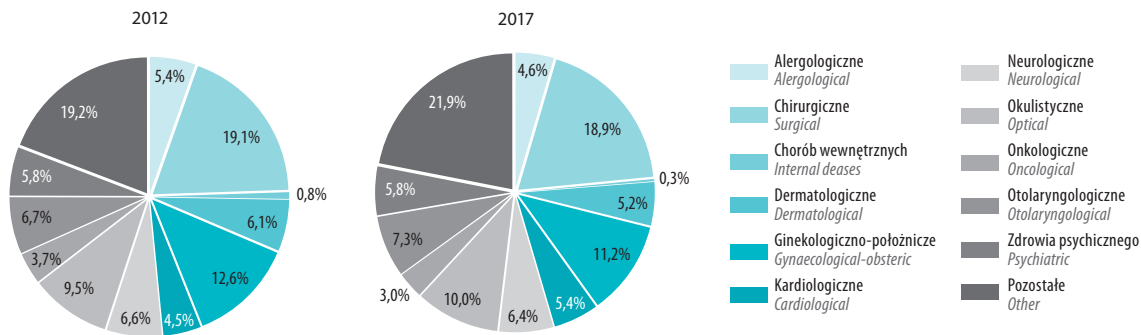
	2012	2015	2016	2017	
Ambulatoryjna opieka zdrowotna^a:					Out-patient health care^a:
Przychodnie	518	538	543	546	Out-patient departments
Praktyki lekarskie ^b	287	255	248	246	Doctors practices ^b
Porady udzielone ^c (w ciągu roku) w tys.	6656,1	7118,9	7139,3	7126,0	Consultations provided ^c (during the year) in thous.
lekarskie	6044,9	6469,7	6486,3	6471,2	doctors
stomatologiczne	611,2	649,2	653,1	654,8	stomatological
Szpitala ogólne^a	28	28	30	27	General hospitals^a
Łóżka w szpitalach ogólnych	4973	4604	4741	4200	Beds in general hospitals
Leczeni ^d w szpitalach ogólnych (w ciągu roku) w tys.	165,2	165,7	165,1	154,6	In-patients ^d in general hospitals (during the year) in thous.
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	345	361	374	378	Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets

a Łącznie z danymi Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne); bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

a Including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. b Data concern practices, that have signed contracts with National Health Fund or health care facilities. c Including consultations paid by patients (non-public funds); excluding consultations provided in admission rooms of general hospitals. d Excluding inter-ward patient transfer.

Struktura porad udzielonych w przychodniach specjalistycznej opieki zdrowotnej^a

Structure of consultations provided in specialized out-patient departments^a

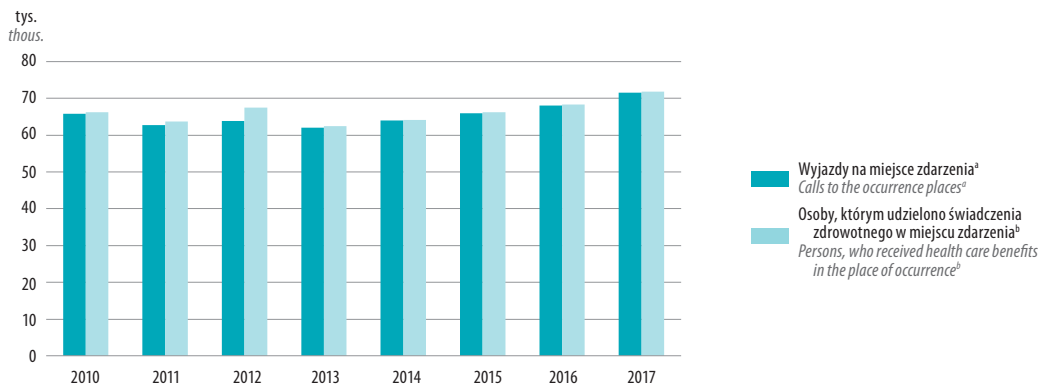

a Łącznie z danymi Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration.

Ratownictwo medyczne

Emergency medical services

a Bez wyjazdów do zachorowań. b Bez osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w nagłych wypadkach w trybie ambulatoryjnym.

a Excluding calls to the diseases. b Excluding persons, who received health care benefits in emergency accidents in out-patient mode.

Placówki sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3 (stan w dniu 31 XII)

Facilities conducting care of children up to the age of 3 (as of 31 XII)

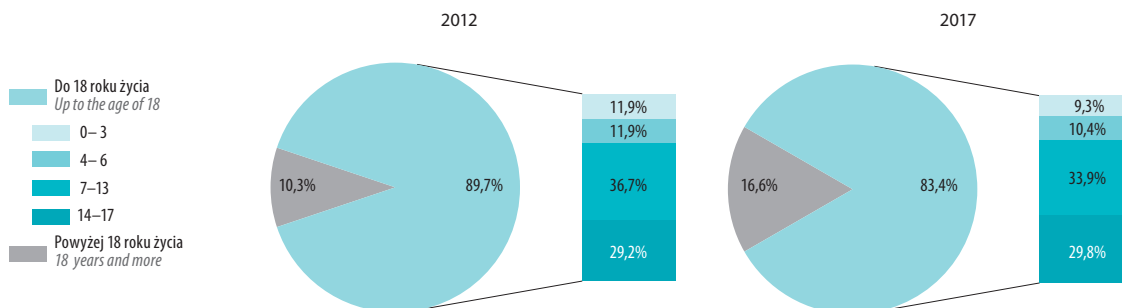
	2010	2015	2016	2017	
Żłobki	12	57	63	71	Nurseries
w tym publiczne	12	25	26	27	of which public
Oddziały żłobkowe	11	5	5	7	Nursery wards
Kluby dziecięce	x	8	9	8	Children's clubs
Miejsca	1202	2946	3248	3530	Places
w tym w żłobkach ^a	1202	2834	3111	3405	of which in nurseries ^a
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	1976	4361	4559	5014	Children staying (during a year)
w tym w żłobkach ^a	1976	4204	4397	4879	of which in nurseries ^a
Dzieci przebywające w żłobkach ^a i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries ^a and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	42,9	112,1	122,8	125,1	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	102,2	94,6	95,8	91,8	per 100 places

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Including nursery wards.

Struktura dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej według wieku (stan w dniu 31 XII)

Structure of children in family foster care (as of 31 XII)

Placówki pomocy społecznej (stan w dniu 31 XII)

Social welfare entities (as of 31 XII)

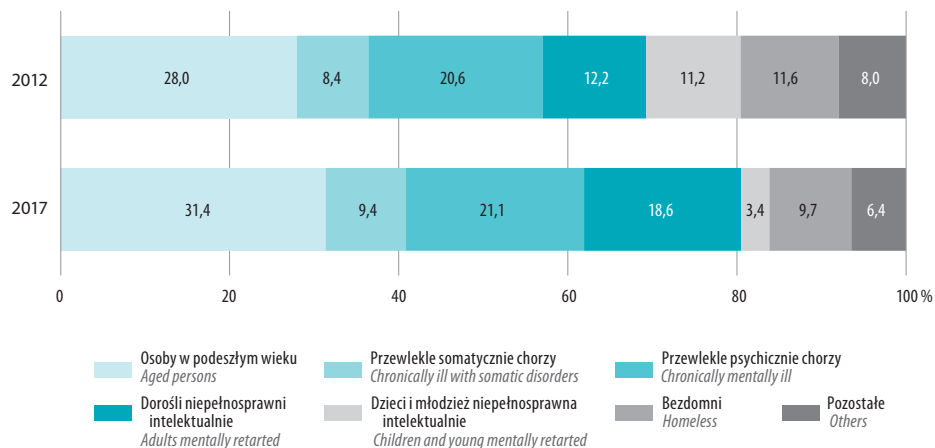
	2012	2015	2016	2017	
Pomoc społeczna stacjonarna:					Stationary social welfare:
Domy i zakłady (bez filii)	49	49	50	57	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^a	3791	3916	3918	4179	Places ^a
Mieszkańcy ^a	3713	3711	3712	3966	Residents ^a
Placówki wsparcia dziennego	101	98	103	100	Day-support centres
Korzystający (w ciągu roku)	3184	2873	3077	2770	Residents (during a year)
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	19	24	25	23	Care and education centres
Wychowankowie	498	540	492	461	Residents
Rodzinna piecza zastępcza	1079	1006	1007	1025	Family foster care
Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	1575	1472	1486	1491	Children in family foster care

a Łącznie z filiami.

a Including branches.

Struktura mieszkańców domów i zakładów pomocy społecznej (stan w dniu 31 XII)

Structure of residents of social welfare homes and facilities (as of 31 XII)

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

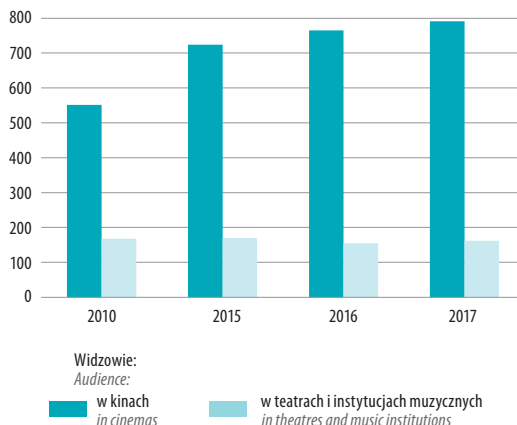
- spadek o 2,2% liczby bibliotek publicznych oraz filii, przy jednoczesnym zmniejszeniu o 1,7% liczby czytelników;
- zwiększenie o 96,8% liczby osób zwiedzających muzea i wystawy, a zmniejszenie o 8,9% widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych;
- wzrost o 39,7% liczby widzów w kinach stałych.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- a decrease of 2.2% in the number of public libraries and branches, being simultaneous with a reduction in the number of readers of 1.7%;
- 96.8% increase in the number of museums and exhibitions visitors, and 8.9% reduction in audience in theatres and music institutions;
- an increase of 39.7% in the number of audience in permanent cinemas.

Widzowie na 1000 ludności

Audience per 1000 population

Placówki kulturalne (stan w dniu 31 XII)

Cultural institutions (as of 31 XII)

	2010	2015	2016	2017	
Biblioteki publiczne i filie	318	315	312	311	Public libraries with branches
Księgozbiór w tys. woluminów	4091,9	3844,3	3811,5	3790,1	Collection in thous. volumes
Czytelnicy ^a w tys.	155,2	156,4	153,9	152,6	Borrowers ^a in thous.
Wypożyczenia ^{ab} na 1 czytelnika w woluminach	20,2	18,8	18,7	17,4	Loans ^{ab} per borrower in volumes
Muzea i oddziały muzealne	13	16	17	18	Museums with branches
Zwiedzający muzea i wystawy ^a w tys.	180,4	237,2	239,9	355,0	Museum and exhibition visitors ^a in thous.
Kina stałe	9	11	12	11	Indoor cinemas
Miejsca na widowni	3566	4701	4351	4179	Seats
Widzowie ^a :					Audience ^a :
w tysiącach	560,7	723,5	761,2	783,6	in thousands
na 1 seans	40	27	28	31	per screening
Teatry i instytucje muzyczne	3	3	3	3	Theatres and music institutions
Miejsca na widowni w stałej sali	1755	2048	1978	2008	Seats in fixed halls
Widzowie ^{ac} w tys.	170,7	170,1	154,0	160,7	Audience ^{ac} in thous.

a W ciągu roku. b W 2010 r. bez wypożyczeń międzybibliotecznych. c Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa.

a During the year. b In 2010 excluding interlibrary lending. c Data concern activity performed in voivodship area.

Baza noclegowa turystyki*Tourist accommodation facilities*

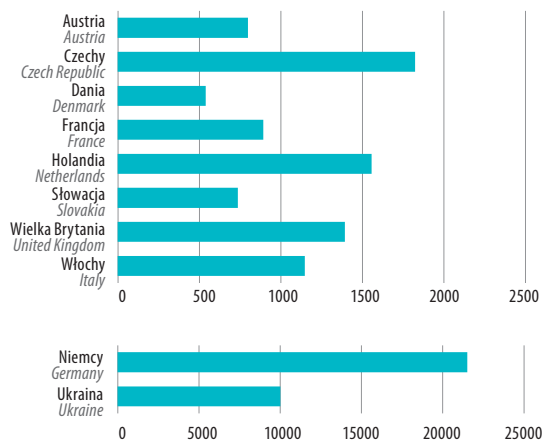
	2010	2015	2016	2017	
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	127	168	177	168	Facilities (as of 31 VII)
w tym:					of which:
Hotele	29	58	64	63	Hotels
Szkolne schroniska młodzieżowe	7	12	10	10	School youth hostels
Kempingi	4	5	5	5	Camping sites
Ośrodki wczasowe	8	12	15	14	Holiday centres
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII):					Beds places (as of 31 VII):
W tysiącach	8,0	9,4	10,2	10,0	In thousands
Na 10 tys. ludności	78,3	94,1	102,3	100,6	Per 10 thous. population
Korzystający z noclegów:					Tourists accommodated:
W tysiącach	230,3	329,1	408,9	421,9	In thousands
Na 1000 ludności	226	329	411	426	Per 1000 population
Udzielone noclegi w tys.	563,4	730,1	875,7	920,7	Nights spent (overnight stay) in thous.
w tym turystom zagranicznym	73,0	90,8	109,6	107,1	of which foreign tourists

U w a g a. Dane za lata 2016–2017 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

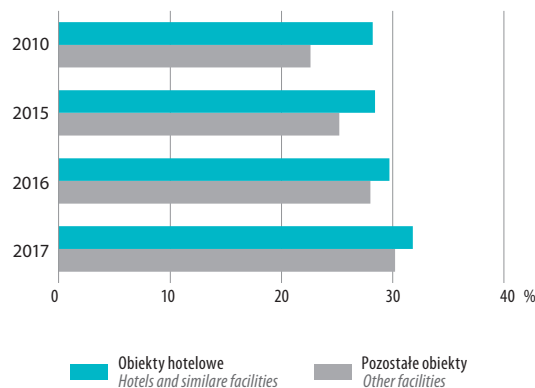
N o t e. Data for 2016–2017 were compiled with consideration of imputation for units, which refused to participate in the survey.

Turyści zagraniczni z wybranych krajów korzystający z bazy noclegowej turystyki w 2017 r.

Foreign tourists from selected countries accommodated in tourist accommodation facilities in 2017

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych

Occupancy rate of bed places

W 2017 r. w relacji do 2015 r. odnotowano m.in.:

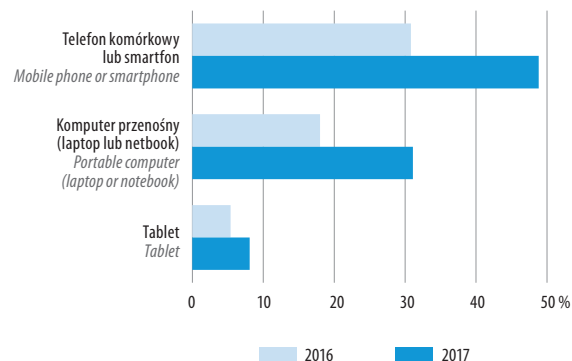
- wzrost o 4,9 p. proc. odsetka gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu; przy jednoczesnym wzroście o 4,7 p. proc. gospodarstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu;
- zwiększenie się o 12,3 p. proc. udziału osób korzystających regularnie z Internetu;
- wzrost o 7,5 p. proc. odsetka osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną.

In 2017, in relation to 2015, there were, among others:

- an increase of 4.9 percentage points in proportion of households having access to the Internet with simultaneous growth of 4.7 percentage points in households having broadband access to the Internet;
- a rise of 12.3 percentage points in the share of persons using the Internet regularly;
- an increase of 7.5 percentage points in proportion of persons using the Internet in contacts with public administration.

Osoby^a korzystające z urządzeń przenośnych do łączenia się z Internetem poza domem lub miejscem pracy w % ogółem osób w wieku 16–74 lata

Persons^a using portable devices to connect to the Internet outside home or workplace in % of total persons aged 16–74

a W wieku 16–74 lata.

a Aged 16–74.

Podstawowe wskaźniki dotyczące społeczeństwa informacyjnego

Basic indicators on information society

	2015	2016	2017	
	w %	in %		
Gospodarstwa domowe ^a posiadające dostęp do Internetu w domu	78,7	82,1	83,6	Households ^a having access to the Internet at home
Gospodarstwa domowe ^a posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu w domu	77,0	73,3	81,7	Households ^a having broadband access to the Internet at home
Osoby ^b korzystające regularnie (co najmniej raz w tygodniu w ciągu ostatnich 3 miesięcy) z Internetu	65,7	71,5	78,0	Persons ^b using the Internet regularly (at least once a week during last 3 months)
Osoby ^b , które nigdy nie korzystały z Internetu	25,9	20,9	17,7	Persons ^b who never used the Internet
Osoby ^b korzystające z Internetu w kontaktach z administracją publiczną	22,4	26,0	29,9	Persons ^b using the Internet in contacts with public administration
Osoby ^b korzystające z Internetu w kontaktach z administracją publiczną do przekazywania wypełnionych formularzy	14,5	15,5	15,2	Persons ^b using the Internet in contacts with public administration to submit filled in forms

a Z osobami w wieku 16–74 lata. b W wieku 16–74 lata.

a With persons aged 16–74. b Aged 16–74.

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

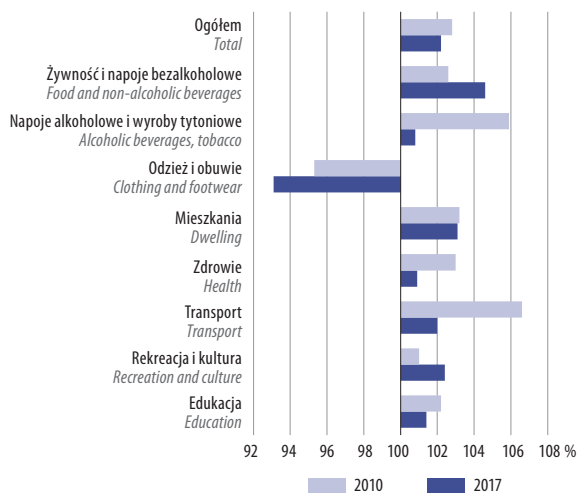
- niższy o 0,6 p. proc. wskaźnik (liczony rok do roku) cen towarów i usług konsumpcyjnych, w tym największy spadek (o 5,1 p. proc.) wskaźnika cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, natomiast największy wzrost (o 2,0 p. proc.) wskaźnika cen żywności i napojów bezalkoholowych;
- na rynku rolnym wzrost cen skupu ziarna zbóż oraz żywca rzeźnego.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- lower by 0.6 percentage point price index (year to year) of consumer goods and services, including the largest decrease (of 5.1 percentage points) in the price index of alcoholic beverages and tobacco, while the highest increase (of 2.0 percentage points) in the price index of food and non-alcoholic beverages;
- on the agricultural market, an increase in procurement prices of cereal grain and animals for slaughter.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100)

Price indices of consumer goods and services (previous year=100)

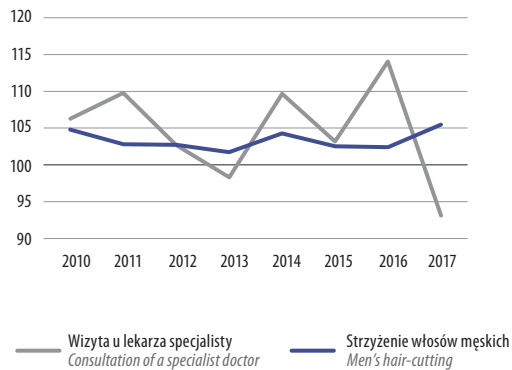
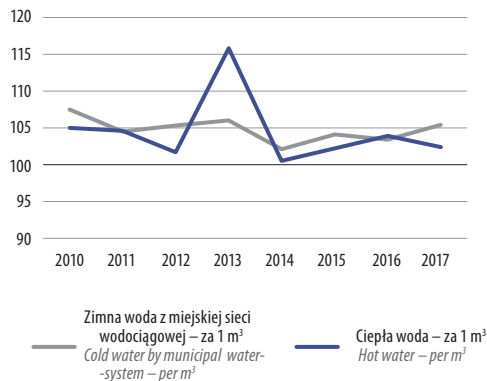
Ceny detaliczne wybranych towarów konsumpcyjnych (przeciętne w grudniu)

Retail prices of selected consumer goods (average in December)

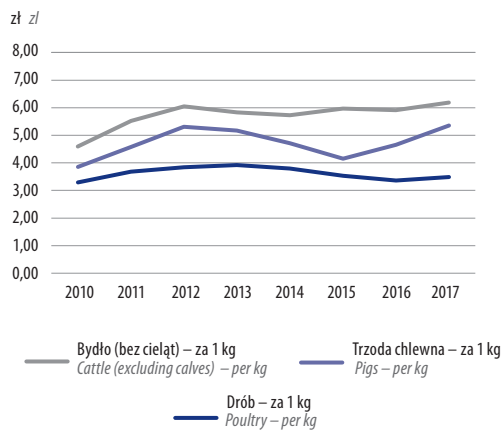
	2010	2015	2016	2017	
		w zł	in zł		
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,21	2,53	2,39	2,55	Wheat-rye bread – per 0.5 kg
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) ^a – za 1 kg	12,74	12,63	14,09	16,41	Pork meat, boneless (centre loin) ^a – per kg
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – za 1 kg	26,99	29,89	31,92	34,62	Beef meat, boneless (gammon) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,66	6,65	5,64	6,77	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	24,45	26,45	24,94	26,92	Pork ham, boiled – per kg
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	3,62	3,33	4,78	6,66	Fresh butter, fat content about 82.5% – per 200 g
Ser dojrzewający – za 1 kg	17,89	16,81	19,81	21,15	Ripening cheese – per kg
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,68	2,38	3,13	2,64	White sugar, crystallized – per kg
Węgiel kamienny – za 1 t	715,44	718,07	733,43	882,00	Hard coal – per t
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95 oktanowa – za 1 l	4,82	4,32	4,73	4,68	Unleaded 95 octane motor petrol – per l

a W latach 2010, 2015 i 2016 mięso wieprzowe z kością (schab środkowy).

a In the years 2010, 2015 and 2016 pork meat bone-in (centre loin).

Dynamika cen wybranych usług konsumpcyjnych (grudzień roku poprzedniego = 100)*Price indices of selected consumer services (December of previous year = 100)***Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych***Average procurement prices of major agricultural products*

	2010	2015	2016	2017
	za 1 dt w zł		per dt in zł	
Ziarno wybranych zbóż:				
Selected cereal grain:				
pszenicy	60,50	65,19	59,90	64,05
wheat				
żyta	40,23	49,84	48,44	55,64
rye				
jęczmienia	50,68	60,93	59,54	60,67
barley				
pszenżyta	53,05	53,47	49,90	54,33
triticale				
Ziemniaki jadalne	52,23	57,58	48,53	48,19
Edible potatoes				
Buraki cukrowe	11,61	12,37	11,36	7,66
Sugar beets				

Przeciętne ceny skupu żywca rzeźnego*Average procurement prices of animals for slaughter*

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

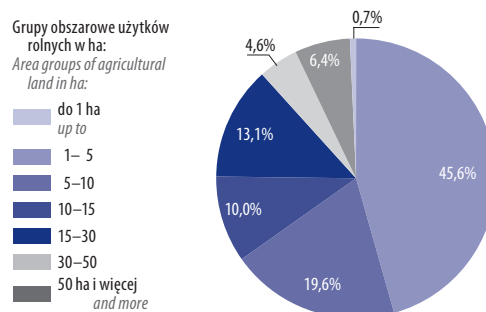
- zwiększenie zbiorów zbóż (o 19,5%), buraków cukrowych (o 57,1%) oraz rzepaku i rzepiku (o 4,8%);
- spadek pogłowia bydła i trzody chlewnej (odpowiednio: o 0,1% i o 33,9%);
- zwiększenie zużycia nawozów mineralnych w przeliczeniu na 1ha UR o 3,7%, a spadek nawozów wapniowych o 7,2%.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- *an increase in cereals production (of 19.5%), sugar beets (of 57.1%) and rape and turnip rape (of 4.8%);*
- *a decrease in livestock of cattle and pigs (of 0.1% and of 33.9%, respectively);*
- *an increase in mineral fertilizers consumption per 1 ha of agricultural area of 3.7%, and a decrease in lime fertilizers of 7.2%.*

Struktura gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne^a według grup obszarowych użytków rolnych w 2017 r. (stan w czerwcu)

Structure of agricultural holdings having agricultural land^a by area groups of agricultural land in 2017 (as of June)

a Według siedziby użytkownika.

a By the official residence of land user.

Powierzchnia użytków rolnych^a (stan w czerwcu)

Area of agricultural lands^a (as of June)

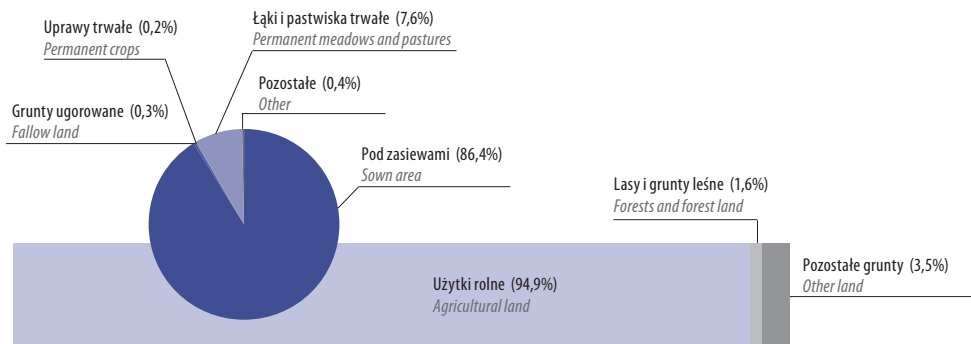
	2016	2017	2016	2017	
	ogółem total		w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms		
		w ha		in ha	
Ogółem	509966	503031	386266	382638	Total
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej	508367	501592	385174	381907	Agricultural land in good agricultural condition
Pod zasiewami	463527	457806	345450	342855	Sown area
Grunty ugorowane	1973	1656	1553	1135	Fallow land
Uprawy trwałe	1141	1004	1125	989	Permanent crops
Ogrody przydomowe	515	582	511	581	Kitchen gardens
Łąki trwałe	37067	37202	33794	34190	Permanent meadows
Pastwiska trwałe	4144	3341	2741	2156	Permanent pastures
Użytki rolne pozostałe	1599	1439	1093	732	Other agricultural land

a Według siedziby użytkownika.

a By the official residence of land user.

Struktura użytkowania gruntów^a w gospodarstwach rolnych w 2017 r. (stan w czerwcu)

Structure of land use^a in agricultural holdings in 2017 (as of June)

a Według siedziby użytkownika.

a By the official residence of land user.

Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów

Selected crop production and yields

	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	
	zbiory w tys. t production in thous. t				plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt				
Zboża	1644,8	1622,8	2011,8	1964,9	51,1	50,4	59,9	58,5	Cereals
w tym:									of which:
pszenica	814,0	870,7	980,6	949,8	55,0	58,4	60,1	62,9	wheat
żyto	48,0	30,6	44,2	39,0	37,8	40,8	39,8	41,0	rye
jęczmień	274,4	262,5	293,5	350,5	44,1	43,8	52,9	51,3	barley
owies	26,6	15,8	21,1	21,9	33,1	32,6	36,6	38,5	oats
pszenżyto	115,7	144,1	161,1	171,8	44,8	44,0	49,9	48,1	triticale
Ziemniaki	222,6	162,1	328,8	207,4	259	234	358	359	Potatoes
Buraki cukrowe	722,1	527,1	1031,2	1134,2	499	506	706	696	Sugar beets
Rzepak i rzepik	213,2	236,2	241,2	223,4	24,4	31,4	31,9	31,4	Rape and turnip rape

Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu)

Livestock (as of June)

	2010 ^a	2015	2016	2017	2010 ^a	2015	2016	2017	
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	w tys. szt.				in thous. heads				
Bydło	122,6	116,5	121,6	122,6	90,4	89,2	94,8	96,2	Cattle
w tym krowy	48,2	42,5	42,6	42,9	34,1	30,1	31,0	30,9	of which cows
Trzoda chlewna	601,2	412,4	378,7	397,4	540,7	375,2	354,3	376,8	Pigs
w tym lochy	57,5	37,7	32,5	35,1	51,5	33,8	31,4	34,1	of which sows
Owce	3,1	2,2	2,5	3,0	3,0	2,1	2,5	3,0	Sheep
w tym maciorki	1,9	1,4	2,3	1,8	1,9	1,4	2,3	1,8	of which ewes
Drób ^b	4883,9	4417,7	3952,6	4356,8	4484,2	4032,6	3649,3	4075,7	Poultry ^b
w tym drób kurzy	4565,8	4330,6	3835,3	4218,5	4211,3	3967,4	3554,3	3956,4	of which hen poultry

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b W 2010 r. w wieku powyżej 2 tygodni.

a Data of the Agricultural Census. b In 2010 more than 2 weeks.

Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu)

Livestock per 100 ha of agricultural land (as of June)

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Data of the Agricultural Census.

Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych

Production of major animal products

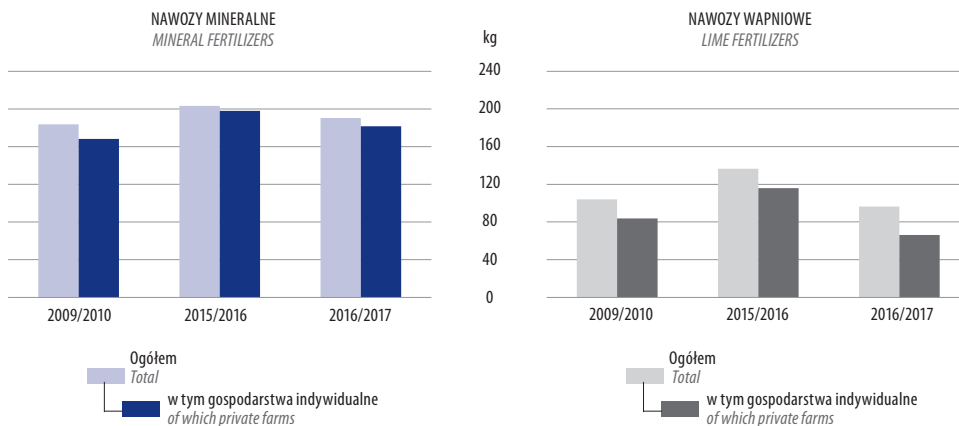
	2010	2015	2016	2017	
Żywiec rzeźny ^a w tys. t żywej wagi	159,4	138,7	132,4	148,5	<i>Animals for slaughter^a in thous. t of live weight</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	15,7	10,8	13,1	13,9	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,2	0,2	0,1	0,0	<i>calves</i>
trzoda chlewna	87,6	68,3	60,3	73,4	<i>pigs</i>
konie	0,0	0,0	0,4	0,3	<i>horses</i>
drób	55,8	59,3	58,4	60,9	<i>poultry</i>
Mleko w mln l	290,2	266,6	272,7	277,2	<i>Milk in mln l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	6109	6346	6527	6494	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Jaja kurze w mln szt.	238,9	126,2	158,2	174,3	<i>Hen eggs in mln units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	251	163	230	232	<i>Average annual number of eggs per laying hen in units</i>

a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

Żużycie nawozów mineralnych i wapniowych na 1 ha użytków rolnych (w przeliczeniu na czysty składnik)

Consumption of mineral and lime fertilizers per ha of agricultural land (in terms of pure ingredient)

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m. in.:

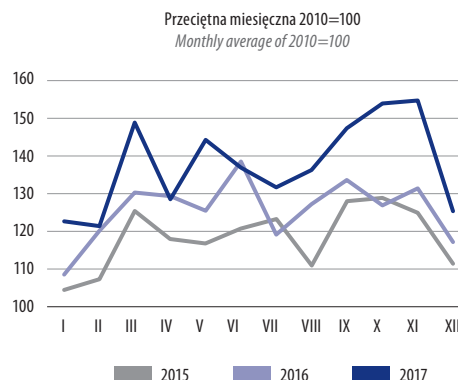
- wzrost o 42,6% (w cenach stałych) produkcji sprzedanej przemysłu, w tym o 60,0% w sekcji przetwórstwo przemysłowe;
- wzrost o 13,5% (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej, w tym o 28,5% robót budowlanych o charakterze inwestycyjnym;
- więcej budynków oddanych do użytkowania o 11,9% przy jednoczesnym zwiększeniu ich kubatury o 43,1%.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- an increase of 42.6% (in constant prices) in sold production of industry, including of 60.0% in manufacturing section;
- a rise of 13.5% (in current prices) in construction and assembly production, including of 28.5% in construction works with an investment character;
- more buildings completed by 11.9% with a simultaneous increase of 43.1% in their cubic volume.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu^a (ceny stałe)

Indices of sold production of industry^a (constant prices)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Produkcja sprzedana przemysłu^a (ceny bieżące)

Sold production of industry^a (current prices)

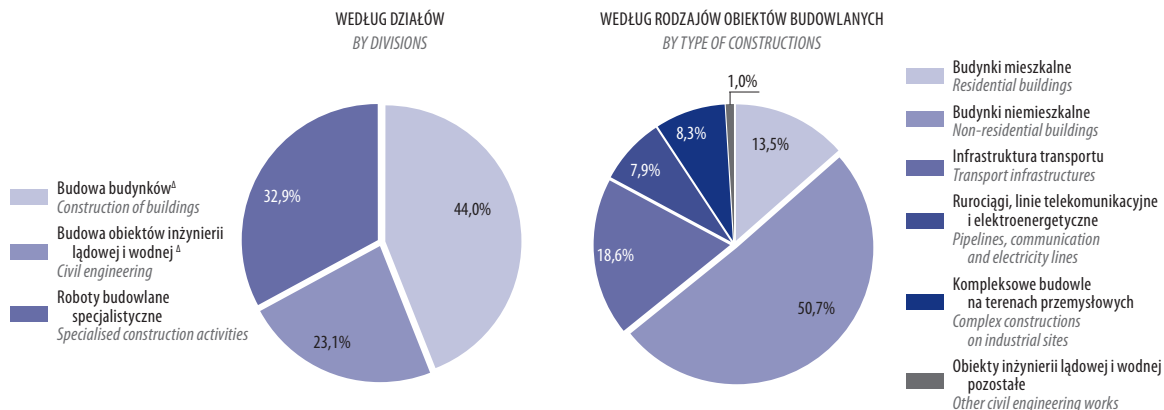
	2010	2015	2016	2017 ^b	
	w mln zł		in mln zł		
Ogółem	17194,2	22383,4	23610,4	27548,2	Total
Górnictwo i wydobywanie	#	290,2	289,3	301,3	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	14602,3	21213,9	22377,5	26302,6	Manufacturing
w tym:					of which:
produkcja artykułów spożywczych	2469,0	3426,5	3404,3	4435,5	manufacture of food products
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2658,4	3178,6	3060,7	3416,6	manufacture of chemicals and chemical products
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2020,5	2261,6	2378,1	2852,7	manufacture of other non-metallic mineral products
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	#	348,8	369,9	363,8	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	408,4	530,5	573,8	580,5	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane nieostateczne.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Preliminary data.

Struktura produkcji budowlano-montażowej^a w 2017 r. (ceny bieżące)

Structure of construction and assembly production^a in 2017 (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Budynki oddane do użytkowania

Buildings completed

	2010	2015	2016	2017	
Budynki^a	1636	1799	1772	1831	Buildings^a
miasta	651	590	612	698	urban areas
wieś	985	1209	1160	1133	rural areas
W tym budynki indywidualne	1473	1625	1620	1617	Of which private buildings
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne i wielomiesz-kaniowe	1149	1242	1166	1257	one-and more dwelling residential buildings
niemieszkalne	323	383	454	359	non-residential
Kubatura^b w dam³	3229,1	3079,7	3010,0	4619,6	Cubic volume^b in dam³
miasta	1161,2	1312,3	1469,9	2197,0	urban areas
wieś	2067,9	1767,4	1540,0	2422,5	rural areas
W tym budynki indywidualne	1308,5	1496,0	1649,7	1606,0	Of which private buildings

^a Nowo wybudowane. ^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a Newly built. ^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

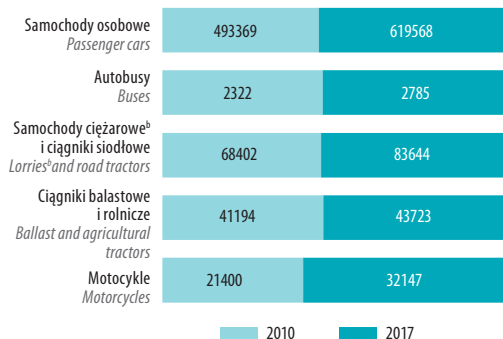
- wzrost liczby pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych o 24,8%, w tym samochodów osobowych o 25,6%;
- spadek wskaźnika gęstości dróg publicznych o twardej nawierzchni z 91,5 km do 90,3 km;
- zmniejszenie zarówno linii krajowych o 20,7% jak i międzynarodowych o 8,3% regularnej komunikacji autobusowej.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- a rise of 24.8% in the number of registered road vehicles and tractors, including passenger cars by 25.6%;*
- a decrease in the density index of public roads with a hard surface from 91.5 km to 90.3 km;*
- a reduction in both domestic lines of 20.7% and international of 8.3% of regular bus transport.*

Pojazdy samochodowe^a i ciągniki zarejestrowane (stan w dniu 31 XII)

Registered road vehicles^a and tractors (as of 31 XII)

a W 2017 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a In 2017 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. b Including vans.

Sieć komunikacyjna (stan w dniu 31 XII)

Transport infrastructure (as of 31 XII)

	2010	2015	2016	2017	
		w km	in km		
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe	868	749	780	773	Standard gauge railway lines operated
na 100 km ² powierzchni ogółem	9,2	8,0	8,3	8,2	<i>per 100 km² of total area</i>
W tym zelektryfikowane	441	432	429	428	<i>Of which electrified</i>
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	8615	8400	8410	8495	Hard surface public roads
na 100 km ² powierzchni ogólnej	91,5	89,2	89,4	90,3	<i>per 100 km² of total area</i>
W tym ulepszonej	7764	7853	7899	7992	<i>Of which improved</i>
Linie regularnej komunikacji autobusowej:					Regular bus transport lines:
Krajowe	16208	13346	13016	12845	<i>National</i>
w tym:					<i>of which:</i>
regionalne	3466	3505	1515	1306	<i>regional</i>
podmiejskie	11322	9771	11431	11469	<i>suburban</i>
Międzynarodowe	32062	36962	27389	29389	<i>International</i>

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

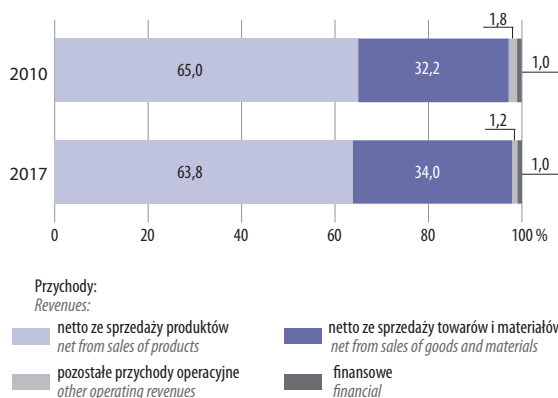
- wzrost zarówno przychodów z całokształtu działalności jak i kosztów uzyskania przychodów odpowiednio: o 48,3% i o 49,5%;
- zwiększenie wskaźnika poziomu kosztów z 95,0% do 95,8%;
- obniżenie wskaźnika rentowności obrotu brutto (o 0,8 p. proc.) jak i netto (o 0,6 p. proc.)
- wzrost aktywów obrotowych o 56,1%, w tym zapasów o 75,0%.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- an increase in both revenues from total activity and costs of obtaining revenues: of 48.3% and of 49.5%, respectively;
- a rise in the cost level indicator from 95.0% to 95.8%;
- a reduction in gross turnover profitability rate (of 0.8 percentage point), as well as net (of 0.6 percentage point).
- an increase of 56.1% in current assets, including stocks of 75.0%.

Struktura przychodów z całokształtu działalności^a

Structure of revenues from total activity^a

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Przychody i koszty przedsiębiorstw^a z całokształtu działalności

Revenues and costs of enterprises^a from total activity

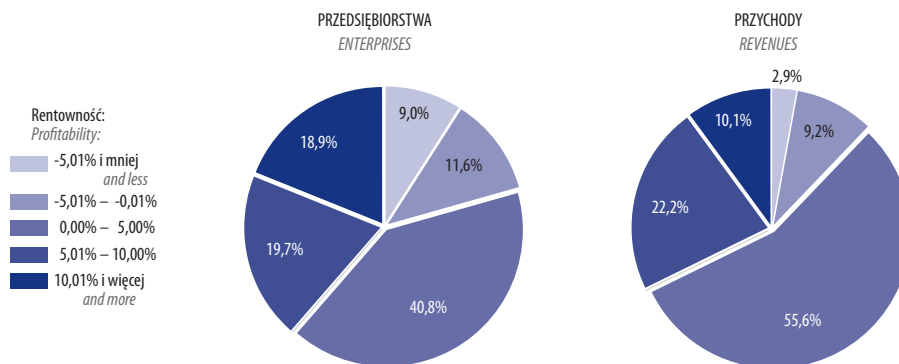
	2016		2017		
	przychody revenues	koszty uzyskania przychodów costs of obtaining revenues	przychody revenues	koszty uzyskania przychodów costs of obtaining revenues	
Ogółem w mln zł	47136,5	45161,7	51732,5	49566,2	Total in mln zł
w tym sekcje:					of which sections:
Przedsiębiorstwo przemysłowe	23901,9	22782,8	26164,8	24901,9	Manufacturing
Budownictwo	2246,3	2112,4	2729,6	2598,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	13820,8	13369,3	15065,3	14573,5	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa	2078,3	1979,3	1983,7	1899,9	Transportation and storage
Obsługa rynku nieruchomości ^a	399,9	384,6	403,8	385,2	Real estate activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	341,5	346,0	360,4	358,4	Human health and social work activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Przedsiębiorstwa^a i ich przychody według wskaźnika rentowności obrotu brutto w 2017 r.

Enterprises^a and their revenues by gross turnover profitability rate in 2017

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Relacje ekonomiczne przedsiębiorstw^a

Economic relations of enterprises^a

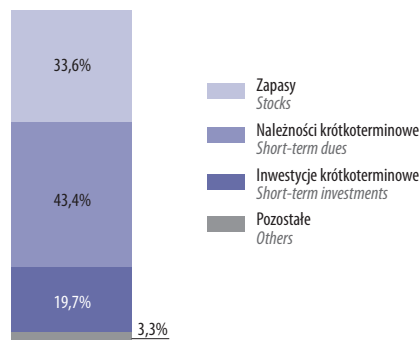
	2010	2015	2016	2017
Wskaźnik w %:				
Indicator in %:				
Poziomu kosztów	95,0	95,5	95,8	95,8
Cost level				
Rentowności obrotu:				
Turnover profitability rate:				
brutto	5,0	4,5	4,2	4,2
gross				
netto	4,1	3,7	3,4	3,5
net				
Płynności finansowej:				
Liquidity ratio:				
I stopnia	25,3	29,4	31,6	30,9
first degree				
II stopnia	97,0	95,3	97,8	99,1
second degree				

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Struktura aktywów obrotowych przedsiębiorstw^a w 2017 r. (stan w dniu 31 XII)

Structure of current assets of enterprises^a in 2017 (as of 31 XII)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

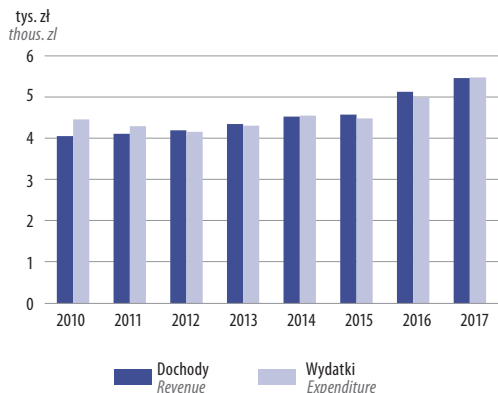
- szybszy wzrost dochodów niż wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego (31,1% wobec 19,5%);
- wzrost dochodów własnych o 40,3%, przy spadku wydatków inwestycyjnych o 29,4% budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- mniej niekorzystny wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego (–16,2 mln zł wobec – 412,1 mln zł).

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- *faster increase in revenue than expenditure of local government units budgets (of 31.1% against 19.5%);*
- *an increase in own revenue of 40.3%, with a decrease in investment-related expenditure of 29.4% of local government units budgets;*
- *less unfavourable result of local government units budgets (–16.2 mln zł against –412.1 mln zł).*

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca

Revenue and expenditure of local government units budgets per capita

Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów

Revenue of local government units budgets by type

	2010	2015	2016	2017	
Ogółem w mln zł	4125,0	4564,5	5094,3	5405,9	Total in mln zł
Dochody własne	1776,8	2311,4	2411,9	2493,5	Own revenue
w tym:					of which:
udziały w podatku dochodowym	676,6	925,7	995,8	1075,7	share in income tax
podatek od nieruchomości	437,7	587,7	578,9	608,5	tax on real estate
dochody z majątku	168,5	175,5	189,2	169,7	revenue from property
Dotacje ogółem	1075,5	963,0	1347,8	1559,9	Total grants
w tym:					of which:
dotacje celowe z budżetu państwa	651,2	688,8	1044,1	1186,0	targeted grants from the state budget
dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625	376,3	223,1	253,1	303,5	grants from paragraphs 200 and 620 as well as 205 and 625
Subwencja ogólna z budżetu państwa	1272,7	1290,2	1334,6	1352,4	General subvention from the state budget

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów

Expenditure of local government units budgets by type

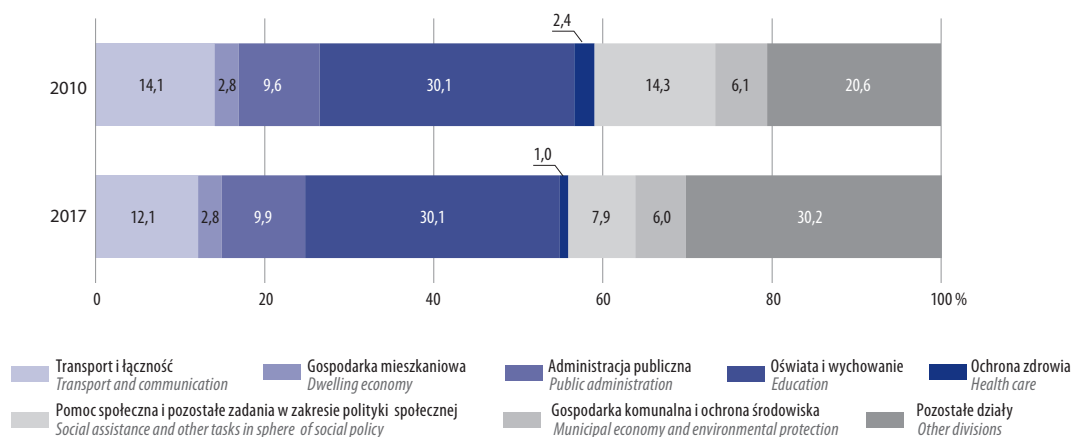
	2010	2015	2016	2017	
Ogółem w mln zł	4537,0	4470,8	4951,4	5422,0	Total in mln zł
Wydatki bieżące	3421,8	3860,6	4285,9	4632,5	Current expenditure
w tym:					of which:
wynagrodzenia	1402,7	1627,9	1656,7	1737,1	wages and salaries
pochodne od wynagrodzeń ^a	229,2	297,5	303,9	315,6	wages and salaries related expenditures ^a
dotacje	336,7	382,8	395,5	438,5	grants
świadczenia na rzecz osób fizycznych	409,8	381,7	755,0	896,9	benefits for natural persons
zakup materiałów i usług	786,3	860,2	890,9	980,9	purchase of materials and services
obsługa długu publicznego	38,2	37,5	35,2	32,4	public debt servicing
Wydatki majątkowe	1115,3	610,1	665,4	789,5	Property expenditure
w tym inwestycyjne ^b	1081,0	569,2	634,4	763,2	of which investment expenditure ^b

a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych oraz w 2010 r. - gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych.

a Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. b Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments and in 2010 - of auxiliary units and appropriated funds.

Struktura wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów

Structure of expenditure of local government units budgets by division

W 2017 r. w relacji do 2010 r. odnotowano m.in.:

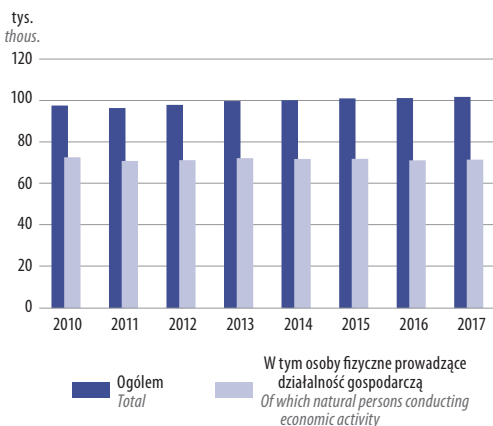
- wzrost o 1,5% liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej;
- spadek o 0,6 p. proc. udziału podmiotów w sektorze prywatnym;
- zmniejszenie o 24,4% liczby nowo zarejestrowanych podmiotów, a wzrost o 21,8% liczby podmiotów wyrejestrowanych.

In 2017, in relation to 2010, there were, among others:

- 1.5% increase in the number of registered entities of the national economy;
- a decrease of 0.6 percentage point in the share of entities in the private sector;
- 24.4% decrease in the number of newly registered entities, and an increase of 21.8% in the number of deleted entities.

Podmioty^a w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)

Entities^a in the REGON register per 10 thous. population (as of 31 XII)

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Podmioty^a w rejestrze REGON według form prawnych (stan w dniu 31 XII)

Entities^a in the REGON register by legal status (as of 31 XII)

	2010	2015	2016	2017	
Ogółem	99118	100432	100295	100590	Total
Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej	25346	28949	29682	29894	Legal persons and organizational entities without legal personality
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	3	2	2	2	State owned enterprises
Spółki handlowe	5363	7079	7528	7643	Commercial companies
Spółki cywilne	6372	6530	6564	6582	Civil law partnerships
Spółdzielnie	486	492	499	502	Cooperatives
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	2600	3088	3199	3288	Associations and social organizations
Fundacje	120	248	298	332	Foundations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	73772	71483	70613	70696	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Podmioty^a w rejestrze REGON według sekcji (stan w dniu 31 XII)

Entities^a in the REGON register by sections (as of 31 XII)

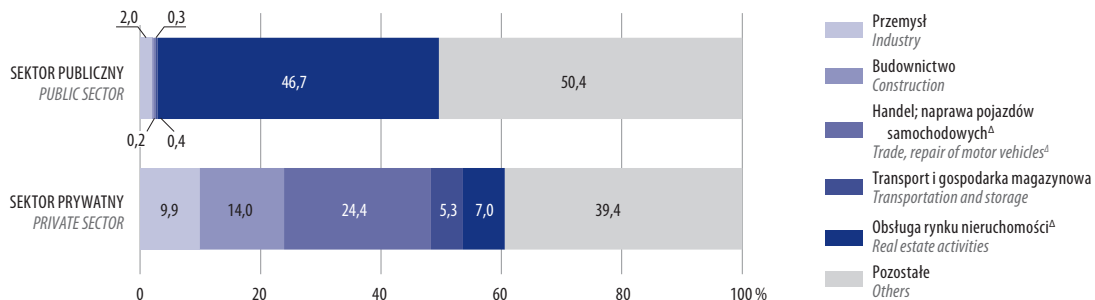
	2010	2015	2016	2017	
Ogółem	99118	100432	100295	100590	Total
w tym:					of which:
Przemysł	8992	9512	9562	9592	Industry
Budownictwo	13278	13416	13261	13485	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	26367	24549	24024	23505	Trade, repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa	5319	5006	5087	5137	Transportation and storage
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3460	3178	3092	2986	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	7665	8453	8538	8666	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7684	8227	8303	8399	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	2233	2801	2845	2943	Administrative and support service activities
Edukacja	2902	3418	3452	3366	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4118	4659	4819	4944	Human health and social work activities

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Struktura podmiotów^a według sektorów własności i sekcji w 2017 r. (stan w dniu 31 XII)

Structure of entities^a by ownership sectors and sections in 2017 (as of 31 XII)

a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture.

Struktura podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych^a według sekcji w 2017 r.

Structure of entities newly registered and deleted entities^a by sections in 2017

^a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture.

Podmioty^a w rejestrze REGON według przewidywanej liczby pracujących (stan w dniu 31 XII)

Entities^a in the REGON register by number of employed persons (as of 31 XII)

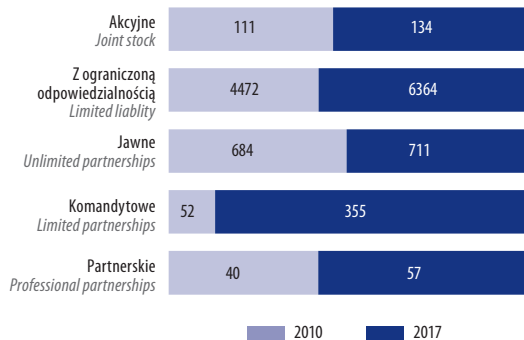
	2010	2015	2016	2017
Ogółem Total	99118	100432	100295	100590
o liczbie pracujących: number of employed persons:				
Do 9 osób To 9 persons	94714	96244	96108	96424
10–49	3579	3435	3434	3423
50 osób i więcej 50 persons and more	825	753	753	743

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Spółki handlowe^a według form prawnych (stan w dniu 31 XII)

Commercial companies^a by legal status (as of 31 XII)

^a W rejestrze REGON.

^a In the REGON register.

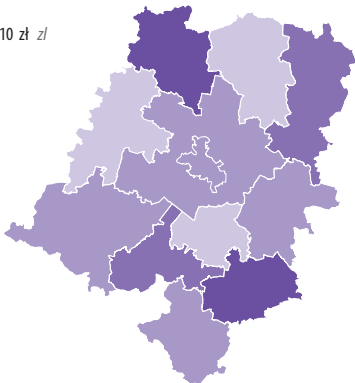
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska na 1 mieszkańca

Outlays on fixed assets for environmental protection per capita

Województwo = 210 zł
Voivodship

W zł:
In zł:

9–100
101–200
201–300
301–851

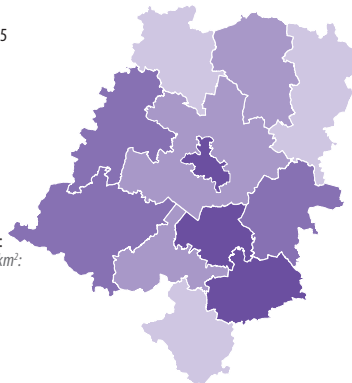
Gęstość zaludnienia (stan w dniu 31 XII)

Population density (as of 31 XII)

Województwo = 105
Voivodship

Ludność na 1 km²:
Population per 1 km²:

57–70
71–100
101–130
131–861

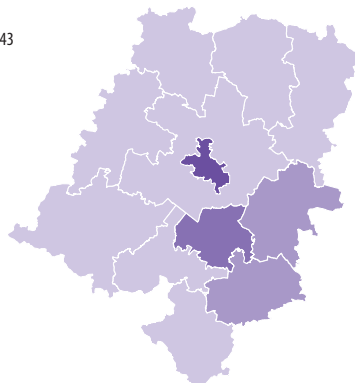

Pracujący^a na 1000 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)

Employed^a persons per 1000 persons of working age
(as of 31 XII)

Województwo = 343
Voivodship

229–300
301–400
401–500
501–727

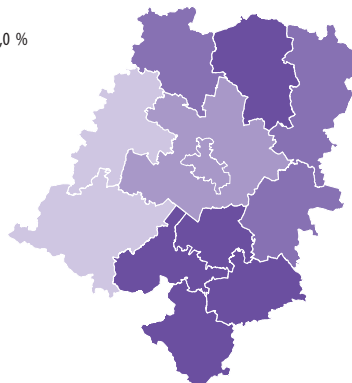
Udział osób bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII)

Share of persons without the right to benefits in the total number
of registered unemployed persons (as of 31 XII)

Województwo = 87,0 %
Voivodship

W %:
In %:

79,9–85,0
85,1–87,0
87,1–89,0
89,1–91,7

^a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a By actual workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons.

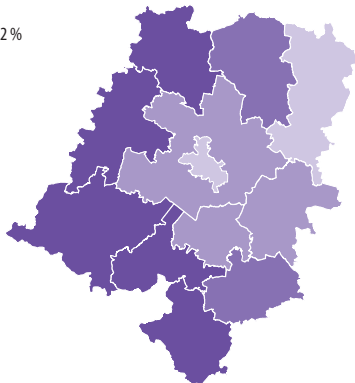
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII)

Registered unemployment rate (as of 31 XII)

Województwo = 7,2 %
Voivodship

W %:
In %:

4,1– 5,0
5,1– 7,0
7,1– 9,0
9,1– 11,0

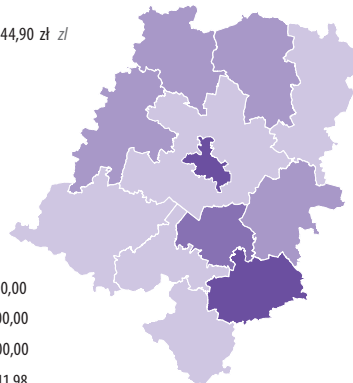
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a

Average monthly gross wages and salaries^a

Województwo = 4144,90 zł /
Voivodship

W zł:
In zł:

3609,11–3700,00
3700,01–4100,00
4100,01–4500,00
4500,01–4811,98

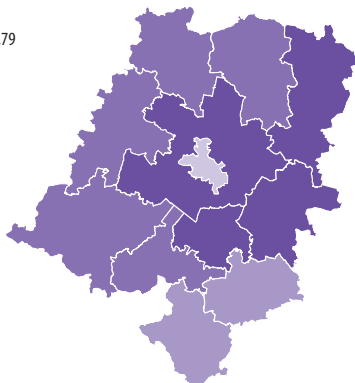
^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie^a (stan w dniu 31 XII)

Average number of persons per dwelling^a (as of 31 XII)

Województwo = 2,79
Voivodship

2,29–2,40
2,41–2,70
2,71–3,00
3,01–3,14

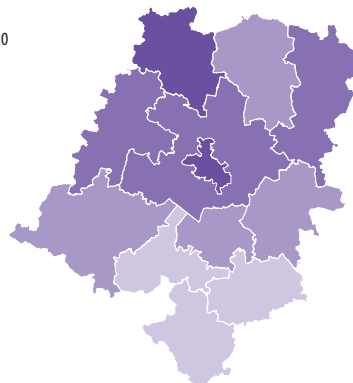
^a Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.
^a Based on balance of dwelling stocks.

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw

Dwellings completed per 1000 marriages contracted

Województwo = 420
Voivodship

118– 200
201– 400
401– 600
601–1044

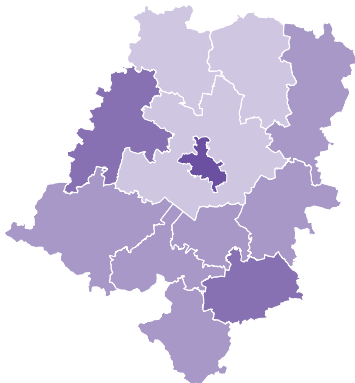

Porady udzielone^a na 1 mieszkańca

Consultations provided^a per capita

Województwo = 7,2
Voivodship

4,9–6,0
6,1–7,0
7,1–8,0
8,1–12,1

a Patrz notka a, c na str. 28.

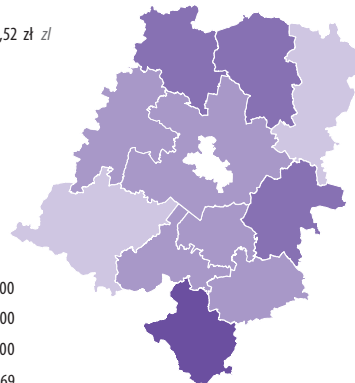
a See note a,c on page 28.

Dochody własne budżetów powiatów^a na 1 mieszkańca

Own revenue of powiats budgets^a per capita

Województwo = 334,52 zł
Voivodship

W zł:
In zł:
269,23–300,00
300,01–340,00
340,01–380,00
380,01–682,69

a Z wyłączeniem miasta na prawach powiatu.

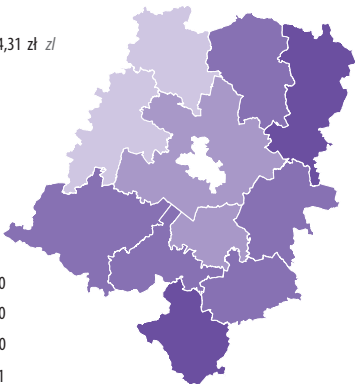
a Excluding city with powiat status.

Wydatki inwestycyjne^a budżetów powiatów^b na 1 mieszkańca

Investment expenditure^a of powiats budgets^b per capita

Województwo = 134,31 zł
Voivodship

W zł:
In zł:
67,80–90,00
90,01–130,00
130,01–170,00
170,01–193,41

a łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych. b Z wyłączeniem miasta na prawach powiatu.

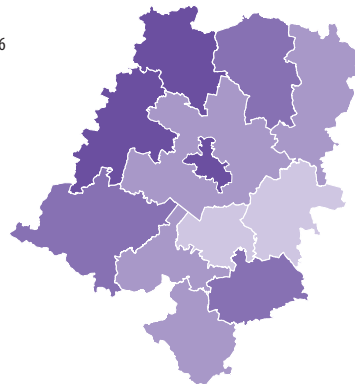
a Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments. b Excluding city with powiat status.

Podmioty gospodarki narodowej^a na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)

Entities of the national economy^a per 10 thous. population (as of 31 XII)

Województwo = 1016
Voivodship

711–800
801–900
901–1000
1001–1714

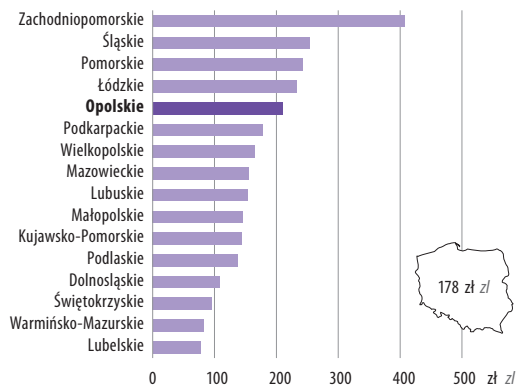

a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture.

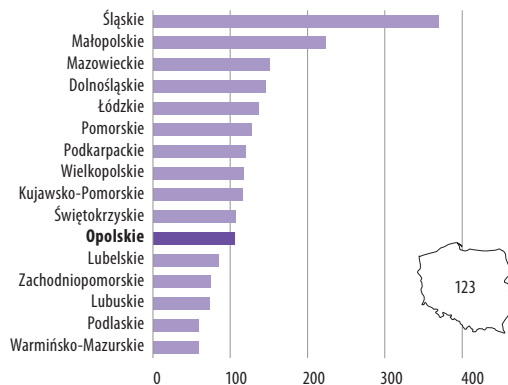
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska na 1 mieszkańca

Outlays on fixed assets for environmental protection per capita

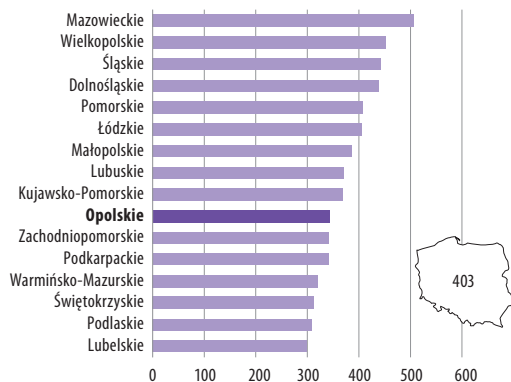
Gęstość zaludnienia (stan w dniu 31 XII)

Population density (as of 31 XII)

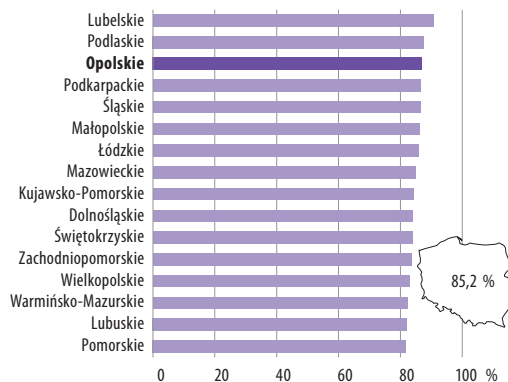
Pracujący^a na 1000 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)

Employed^a persons per 1000 persons of working age
(as of 31 XII)

Udział osób bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII)

Share of persons without the right to benefits in the total number
of registered unemployed persons (as of 31 XII)

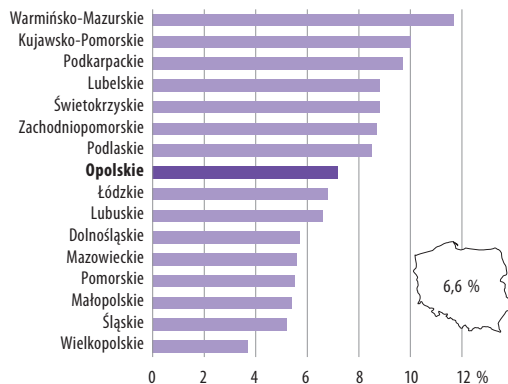

a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a By actual workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons.

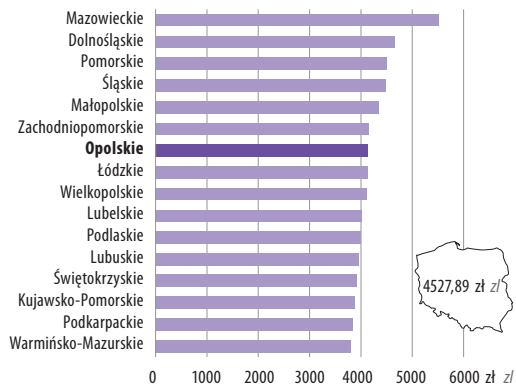
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII)

Registered unemployment rate (as of 31 XII)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a

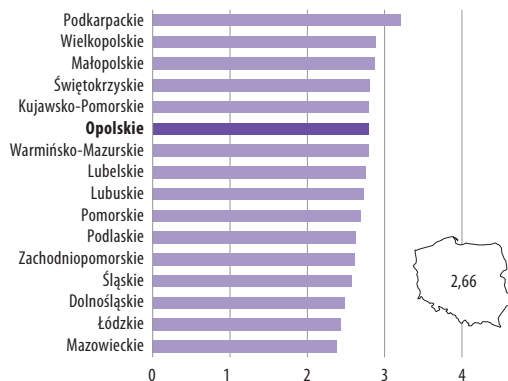
Average monthly gross wages and salaries^a

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

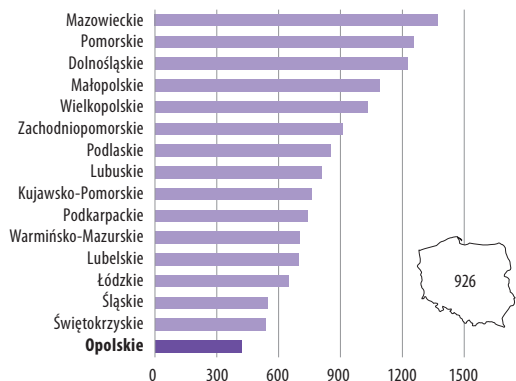
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie^a (stan w dniu 31 XII)

Average number of persons per dwelling^a (as of 31 XII)

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw

Dwellings completed per 1000 marriages contracted

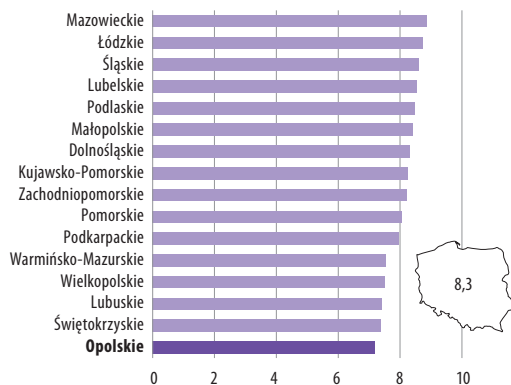

a Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.
a Based on balance of dwelling stocks.

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTÓW W 2017 R. OPOLSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS IN 2017

Porady udzielone^a na 1 mieszkańca

Consultations provided^a per capita

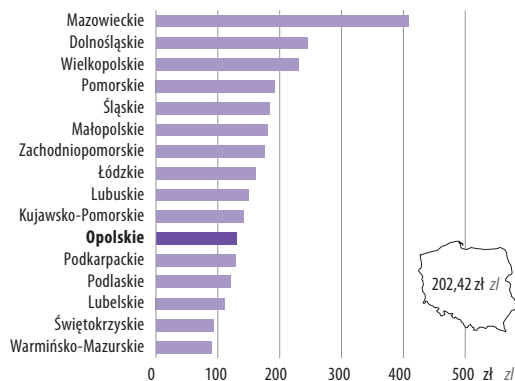

a Patrz notka a, c na str. 28.

a See note a, c on page 28.

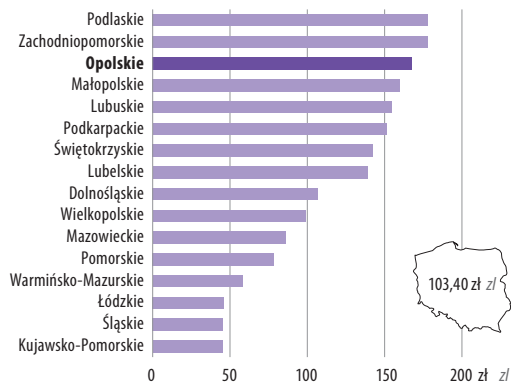
Dochody własne budżetów województw na 1 mieszkańca

Own revenue of voivodships budgets per capita

Wydatki inwestycyjne^a budżetów województw na 1 mieszkańca

Investment expenditure^a of voivodships budgets per capita

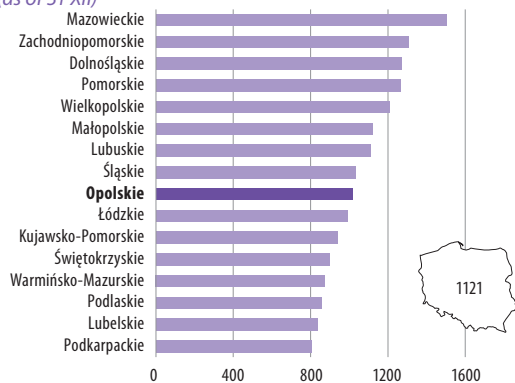

a Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

Podmioty gospodarki narodowej^a na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)

Entities of the national economy^a per 10 thous. population (as of 31 XII)

a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture.